

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİM BİLİMLERİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-YL-134

TAEKWONDO SPORCULARININ ÖZ YETERLİLİK VE
DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

HAZIRLAYAN
Osman Uğur KOÇAK

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ

Bu tez Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından
..... proje numarası ile desteklenmiştir.

AYDIN-2021

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE
AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafından elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

.../.../2021

Osman Uğur KOÇAK

ÖZET

TAEKWONDO SPORCULARININ ÖZ YETERLİLİK VE DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Osman Uğur KOÇAK

Yüksek Lisans Tezi, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı. Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ

2021, XIII+ 52 Sayfa

Bu araştırmada Taekwondo sporcularının öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerinin incelenmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 yılı Antalya ilinde lisanslı olarak Taekwondo sporu yapan 18 yaş üstü sporcular oluşturmuştur. Yaklaşık evren büyüklüğü bilgisine, Antalya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Bilgi Yönetim Sisteminin veri tabanı araştırılarak ulaşılabilecek örneklem büyüklüğü hesaplamasında bu çalışmanın 0,95 güvenilirlik ve 0,05 örneklem hatası ile temsil yeterlilikleri ölçülmüştür.

Veriler atılımcılara yüzyüze ulaştırılacak ve gönüllü olarak araştırmaya katılımı esas alınacaktır. Araştırmada ilgili verilerin toplanması için kullanılan anket üç bölümden oluşturmuştur. Birinci bölümde demografik bilgiler, ikinci bölümde Sherer ve arkadaşları (1982) tarafından geliştirilen, Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan, 17 maddeden oluşan Genel Özyeterlilik ölçeği ve üçüncü bölümde Shutte ve diğ. (1998) tarafından geliştirilen Lane vd. (2009) tarafından revize edilen Türk kültürüne uyarlaması Adiloğulları ve Görgülü (2015) tarafından yapılan Duygusal zeka ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak istatistiksel analiz yapılmıştır. İkili değişkenler için Mann Whitney U testi testi, ikiden fazla değişkenler için Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık düzeyi ile test edilmiştir.

Katılımcıların Duygusal Zekâ düzeyleri ve Genel Öz yeterlilik düzeylerinin ölçek toplamalarında ve alt boyutlarında genel olarak yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca duygusal zeka ve tüm alt boyutları ile genel öz yeterlilik ve tüm alt boyutları arasında 0.01 düzeyinde anlamlı ve pozitif ilişki bulunmaktadır.

Araştırma sonucu cinsiyet değişkeninde, başkalarının duygularını değerlendirme ve ölçek toplamında, Genel öz yeterlilik ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında, yaş

değişkeninde hem duygusal zeka, hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında, eğitim durumu değişkeninde hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutlarında, medeni durum değişkeninde duygusal zeka toplam puanı, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı ve genel öz yeterlilik ölçeğinin Sürdürme Çabası-Israr alt boyutunda, spor geçmişinde duygusal zeka ölçeği başkalarının duygularını değerlendirme alt boyutu harici, hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutlarında, lisanslı olma geçmişinde duygusal zeka toplam puanı, duyguları düzenleme, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı alt boyutları, genel öz yeterlilik ölçeği yılmama alt boyutunda, haftalık spor yapma sıklığı değişkeninde genel öz yeterlilik ölçek toplam puanı ve başlama alt boyutunda, istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. ($p<0.05$)

ANAHTAR KELİMELER: Taekwondo, Özyeterlilik, Duygusal Zeka

ABSTRACT

EXAMINATION OF SELF-EFFICACY AND EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS OF TAEKWONDO ATHLETES

Osman Uğur KOÇAK

Master's Thesis, Department of Sports Management Sciences

Thesis Advisor . Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ

2021, XIII+ 52 Sayfa

In this study, the self-efficacy and emotional intelligence levels of Taekwondo athletes were examined. The working group of this research consisted of athletes over the age of 18 who are licensed and engaged in active Taekwondo sports in the city of Antalya in 2020-2021. Approximate population size information will be obtained by researching the database of Antalya Youth Services and Sports Provincial Directorate Information Management System, and in calculating the sample size, the representation competencies of this study were measured with a reliability of 0.95 and a sample error of 0.05.

The data will be delivered to the participants face to face and their voluntary participation in the research will be taken as a basis. The questionnaire used to collect relevant data in the study consists of three parts. In the first part, demographic information, in the second part, the General Self-Efficacy scale ,which consists of 17 entries, developed by Sherer and others(1992) and translated into Turkish by Yıldırım and İlhan(2010) in the third part emotional intelligence scale developed by Shutte and others (1998) and revised by Lane and others, adapted to Turkish culture by Adiloğulları and Görgülü (2015), was used. The obtained data were statistically analyzed with the SPSS 25.0 package program. Mann Whitney U test was used for binary variables whereas Kruskal Wallis H test was used for more than two variables. The obtained data were statistically tested with a significance level of $p < 0.05$.

It is observed that emotional Intelligence and General Self-efficacy levels of the participants are generally high in scale totals and sub-dimensions. Moreover, there is a significant and positive relationship at the 0.01 level between emotional intelligence and all its sub-dimensions, general self-efficacy and all sub-dimensions.

The result of the research is in the gender variable, the evaluation of the emotions of others

and the total of the scale, in the general self-efficacy scale total score and all its sub-dimensions, in the age variable, both emotional intelligence and general self-efficacy in the total score and all sub-dimensions, in the educational status variable, both emotional intelligence and General self-efficacy scale total scores and in all sub-dimensions, emotional intelligence total score in marital status variable, use of social skills and emotions, and in the persistence sub-dimension of the general self-efficacy scale, the emotional intelligence scale in sports history, except for the evaluation of others' emotions sub-dimension, both emotional intelligence and general self-efficacy scale total scores and all sub-dimensions, emotional intelligence total score in licensed history, emotion regulation, social skills and use of emotions sub-dimensions, general self-efficacy scale in the sub-dimension of not giving up, in weekly exercise frequency variable, general self-efficacy scale total score and starting sub-dimension, there is no statistically significant difference. ($p < 0.05$)

KEY WORDS: Taekwando, Self-Efficacy, Emotional Intelligence

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmada, tez konumun belirlenmesinde ve tez yazımının her aşamasında yardımını esirgemeyen, deneyim ve görüşleriyle her zaman destek olan değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ' a teşekkürlerimi sunarım. Bu çalışmanın verilerinin ortaya çıkmasında tezime yardımcı olan Antrenörlere ve Taekwando Sporcularına teşekkür ederim. Zor çalışma döneminde bana her zaman destek olan, yardımlarını ve sevgisini esirgemeyen eşime, maddi manevi desteklerini esirgemeyen anne ve babama sevgi, saygı, şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
ÖNSÖZ.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xii
EKLER DİZİNİ	xiii
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM	4
1. Taekvando	4
1.1. Taekvandonun Tanımı	4
1.2. Taekwondonun Tarihsel Gelişimi.....	4
1.3. Taekvandonun İçeriği ve Genel Bilgiler.....	6
1.4. Duygu ve Zeka Tanımı	7
1.4.1. Duygusal Zeka	8
1.4.2. Duygusal Zeka Modelleri.....	8
1.4.2.1. Goleman Modeli.....	8
1.4.2.2. Mayer ve Salovey Modeli	9
1.4.2.3. Bar-On Modeli	10
1.4.2.4. Cooper ve Sawaf Modeli.....	10
1.4.3. Duygusal Zeka ve Spor	10
1.5. Öz Yeterlilik Kavramı	11
1.5.1. Öz Yeterliliğin Süreçleri	12
1.5.1.1. Bilişsel Süreç.....	12
1.5.1.2. Motivasyonel Süreç.....	12

1.5.1.3.Duyuşsal Süreç	13
1.5.1.4. Seçimsel Süreç	13
1.5.2. Öz-Yeterlik ve Spor İlişkisi	13
2. BÖLÜM	15
2. Taekwando Sporcularının Öz Yeterlilik ve Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi	15
2.1. Araştırma Modeli	15
2.2. Evren ve Örneklem	15
2.3. Verilerin Toplanması	15
2.4. Veri Toplama Aracı	15
2.5. Verilerin Analizi	17
2.6. Hipotezler.....	17
2.7. Sayıtlılar.....	18
2.8. Sınırlılıklar	18
3. BÖLÜM	19
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	32
5. KAYNAKÇA	40
6. EKLER	47
7. ÖZGEÇMİŞ	51

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Demografik Değişkenler	19
Tablo 3.2. Normallik Analizi Sonuçları	19
Tablo 3.3. Güvenirlik Analizi Sonuçları	20
Tablo 3.4. Ölçeklere İlişkin Tanımlayıcı Değerler.....	20
Tablo 3.5. Değişkenlere Yönelik Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları	21
Tablo 3.6. Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları	22
Tablo 3.7. Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları	23
Tablo 3.8. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları	24
Tablo 3.9. Medeni Durum Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları	25
Tablo 3.10. Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	26
Tablo 3.11. Spor Geçmişi Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	27
Tablo 3.12. Lisanslı Olma Yılı Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	28
Tablo 3.13. Haftalık Spor Yapma Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları	30
Tablo 3.14. Müsabakalarda Dereceye Girme Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları.....	31

EKLER DİZİNİ

EK 1. Anket Formlar	47
EK 2. Ölçek İzinleri.....	49
EK 3. Etik Kurul Onayı.....	49

GİRİŞ

Uzakdoğu savunma sporları, araştırmacıların her zaman ilgisini çekmiş ve geçmişten günümüze kadar popülerliğini devam ettirmiş olan bu sporlar birçok araştırmaya konu olmuştur. Bu sporlar birçok yetişkin veya çocuk tarafından kendini savunma, mental disiplin, vücut ve aklın uyumu, fiziksel kondisyon kazanma gibi amaçlarla yapılmaktadır. Savunma veya dövüş sanatları olarak da geçen, Uzakdoğu sporlarının büyük bir çoğunluğu binlerce yıl öncesinde manastır tipi öğreti yerlerinde öğrencilerle buluşurken, bu sporların bir kısmı olimpiik spor olarak günümüze kadar gelmiştir. Uzakdoğu sporları deyince aklınıza hemen dövüş gelmesin. Bu sporlar, ruh, zihin ve beden bütünlüğü üzerine kurulu; ibadet unsurları taşıyan, güçlü ve kalıcı refleksler geliştirme, iyi ve erdemli yaşama üzerine kurulu bilgelik öğretileridir.

Taekwondo sporunun ana vatanı Kore'dir. Başlangıç yeri Seul tapınaklarıdır. Tae; ayak ile tekme atmak, vurmak, kwon; ise yumruk atmak anlamına gelir. Do ise doğa disiplini demektir. Bu seviyelerde kendini eğitmiş olan sporcuya siyah kuşak verilir. Bu spor silahsız olarak insan vücudu ile karşı tarafı etkisiz kılmayı öğretir.

Bu sporun müsabaka dönemine giriş zamanı ise 1950'li yıllardır. O dönemden beri Taekwondo sporu rekabet üzerine devam etmektedir. Karşıdaki sporcuya üstünlük sağlamak için tatami denilen yerlerde 5 hakem eşliğinde maçlar gerçekleştirilir. Taekwondo sporunda müsabık olarak maç yapmak için amaç karşıda ki kendini geliştiren sporcudan teknik yemeden teknik vurma disiplini ile oluşur.

Olimpiyat, Dünya ve Avrupa şampiyonalarında başarılı ülkelerin teknik ve taktik amaçlı analizi ile en üst düzeydeki taekwondonun karakteristik özelliği ortaya çıkar. Ülkelere düşen görev ise bu özelliklere sahip Taekwondocuları yetiştirip uluslararası arenada ülkelerine madalya kazandırmaktır. Bu görev ise antrenörler ve sporcular arasında olan ortak bağ sonucu daha kuvvetli oluşur. Antrenörler sporcuyu hazırlarken, müsabakayı kazanmada etkili olan teknik ve sistemi bilmesi başarıda önemli rol oynayacaktır. Taekwondo sporunda teknik ve taktik yanı sıra psikolojik etmenler de çok etkilidir.

Yarışmaya ait gözlemlenebilir durumu belirleyen turnuva yeri, rakip, yarışma kuralları, seyirciler ve buna benzer faktörler, taekwondo sporcusu için potansiyel kaygı kaynaklarıdır. Bu kaygılardan bazılarının sporcuyu belirli teknikler içerisinde yarışmaya zorlayacağı düşünülebilir. Araştırma taekwondo sporcularının öz yeterlilik ve duygusal zeka

alanlarının farklı değişkenlere göre dağılımlarını belirleyerek, öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerini tespit etmek amacı ile yapılmıştır.

Psikolog Albert Bandura tarafından 1977 yılında öz-yeterlik kavramı ilk kez “Bilişsel Davranış değişimi kuramı kapsamında fikirler öne sürülmüştür. Kişinin yeterlik hissinin daha kuvvetli olmasının; daha sağlıklı, daha yüksek başarı ve daha sosyal bütünleşme ile bağlantılı olduğu belirlenmiştir. Fakat öz yeterlilik kavramı; zihinsel ve fiziksel sağlık, yaşanan duygusal problemler, akademik başarısı, kariyer şekillenmesi ve sosyopolitik yaşam gibi birçok farklı alanla ilişkilidir. Öz-yeterliğe göre kişi çıktının sonucunun daha iyi olacağına inancı, kişiyi motivasyon olarak en üst noktada tutarak daha aktif davranmasına yol açmaktadır (Scherbaum ve ark., 2006). Sosyal öğrenme kuramına göre insanların davranışları ve motivasyonu güçlü bir sağduyu ile düzenlenebilir. Bunun sonucunda insan davranışlarını düzenleyen birincil faktörün "öz-yeterlik" kavramı olduğunu belirtmektedir (Luszczynska ve ark., 2005).

Öz yeterlik olgusunun anlaşılır bir biçim de belirtilmesi kişiyi doğrudan olarak etkilediği gibi yaşam olarak da etkileyecek, bu düzgün etkilenme hayatına, mesleğine ve çevresine düzgün olarak etkide bulunacaktır. Öz yeterlilik katkısı bireyin almış olduğu seçimler de iyi şekilde etki eden, problemlerin üstünden gelmek için uygun gayreti bulmaya çalışan, kendisini hazır eden özetle yapmak için olması gereken şeyleri azimle yapmaya çalışan bir görüş ve beyin olgusu bulunduracaktır. Eğitim ve öğretim yönünden ise fazla öz yeterliğin, vücutsal, toplumsal ve kültürel bir şekilde tüm öğrenmenin şekline etki edecek ve aynı zamanda kişilerin kendisine olan tüm itimatlarını, duygu ve istikrarlarını, seçimlerini, hedeflerine olan inançlarını yükselterek öğrencilerin kazanımlarına büyük ölçüde yardım da bulunacaktır.

Öz yeterlik olgusu, toplumsal teorinin, kazanılmış eylemlerin performans ile ortaya çıkması süreçlerini doğrudan etkileyen özel bir kavramdır (Aksoy vd., 2009). Sosyal bilişsel teorinin temellerini bulunduran öz yeterlik kavramları Bandura üzerinden literatürlere kazandırılmıştır. Özet bir ifade ile öz yeterlik, bireyin hangi görevleri yeterli bir biçimde ortaya çıkarabileceği ve bu görevleri nasıl tanımlayacağıdır (Bandura, 1977).

Duygusal zekanın tarifi (emotional intelligence) Psikoloji kılavuzuna bakıldığında, bireyin kendisine olan düşünceleri ve başka bireylere ait düşünceleri, kontrol altında tutma, organize etme başarısıdır” (Masaroğulları ve Koçakgöl, 2011, s. 52).

Bar-On'un ifadesi ise; duygusal zeka kişinin olduğu platform da yaşamına etki eden uyaranlara zıt bir biçimde baş etmesidir. Bunları yerine getirirken ise kişiye duygusal, sosyal ve kişisel özellikler ile fayda sağlayacaktır (Bar-On, 1997, s. 32).

Duygusal zeka, bizim ve başka bireylerin düşüncelerini olumlu ve faydalı bir biçimde ifade edip ortaya çıkartıp, algılama ve düzenleme olayıdır. Duygusal alan da akıllı bireyler kendisine olan düşüncelerini en önemli sraya sokarlar. Duygularından kaçmazlar ve duygularını bir termometre gibi düzenli bir biçimde açığa çıkarırlar (Fuimano, 2004).

Spor, düşüncelerimizi kararlı bir biçimde ve psikolojik ölçüm başarımızı fazla şekilde etkisi olduğu gerçeği inkar edilemez. Bu kapsamda Spor yapan bireylerin öz yeterlilik değerlendirme Spor ve duygusal zeka ile ilişkilendirilen bundan önce yapılan bulgularda da ispat edilmiştir (Aydoğan, 2017).

1. BÖLÜM

1. Taekvando

1.1. Taekvandonun Tanımı

Tae, kwon ve do kelimelerinin buluşması ile ortaya çıkan Taekwondo'nun sözcük meali tekme, yumruk ve izlenen disiplin yoludur. Bir deyişle ise tekme ve yumruk kombinesinden çıkan dövüş disiplini anlamı taşır. Bu anlamda kullanılan dövüş sözcüğü karşısındaki kişilere değil bireyin kendi içinde yaptığı mental ve fiziksel yarış içsel duyguların bütününe kapsar. (Yalçınkaya, 1986:21). Taekwondo'da tae ayak ile tekme vuruşlarını, kwon ise yumruk kombinasyonlarını, Do ise gittiğimiz yol, disiplin ve ahlak yapısını temsil eder. (Oh, 2014). Taekwondo uçsuz bir yarış ve rekabeti olan bir disiplindir. Aynı zamanda bu sporun en önemli özelliği çıplak ayak ve el teknikleri ile karşı tarafımızda ki kişiye uygulanan saldırı ve savunma hareketlerini kapsayan ayrıca centilmenliğin ve ahlakın ön planda tutulduğu bir spordur. Bu sporda insan kendisi ile yarışıp mücadele eder. Mücadelesinin temeli kendisini geliştirmektir. Böylece, zihnini daha etkili ve vücuduna çok hakim olarak terbiye edebilir. (Tel, 2008).

1.2. Taekwondonun Tarihsel Gelişimi

Tarihi milattan önceye kadar sürdüğü görülen taekwondo Kore ülkesin de başlamış ana vatanı Güney Kore olan bir savunma sporudur. İlk zamanlarda hayatlarını sürdürmeleri korunma gibi temel ihtiyaçlarının ortaya çıkması ile geliştirildiği düşünülmektedir. Bu spor da çıplak el ve ayak ile rakibe karşı uygulanan teknik ve taktikler yer almaktadır.

Taekwondo 'ya atıf yapılarak yazıldığı düşünülen Kore'de Koguryo Hanedanının MuyongChon ismi ile bilinip tanınan krallık hanedanına ait tapınakların duvarlarında Tae Kyon disiplini resimlenmiştir. Korede bulunan askerlerin ise bu eğitimi savaş alanında kullanıp uygulaması için birebir çalıştırıldığı bilinmektedir. Bu teknikler şimdiki zamanımız da ise Taekwondo hamlelerine benzemektedir. (Park ve Gerrard, 2009: 175). Taekwondo sporu çok değişik biçimde yapılmış ve zaman içerisinde kendini güncellemiş günümüzde ise şimdiki modern teknikleri almıştır.

Taekwondo, günümüz Olimpiyatlarında mücadele sporları çatısı altında yer almaktadır. Dünya taekwondo federasyonu Olimpiyat Oyunları ve başka yapılan

müسابakalarda başlıca kuralları koymada yetkili tek kurumdur. Dünya taekwondo federasyonu, yaş, kilo ve cinsiyet, özelliklerine göre kategorileri düzenlemektedir. Ulusal ve uluslararası platform da mücadele organizasyonlarını düzenleyip tertip eder (Chaabene, 2018;). Taekwondo'da bilinen dünya tarihin de düzenlenen ilk dünya şampiyonası 1973 yılında Kore'de 19 ülkeden katılan sporcular ile düzenlenmiştir. Taekwondo 1988 Seul Olimpiyatların da ve 1992 Barselona Olimpiyatlarında tanıtılıp sahnelenmiş, 2000 Sidney Olimpiyat Oyunlarında ise tam olarak rekabete dökülmüştür (Leveaux, 2012).

Türkiye'de ise 1964 senesinde Taekwondoyu başka şehirlere ve ülkelere tanıtım yapmak için bir koreden bir heyet görevlendirilmiştir. Bu tanıtımı ve gösteriyi yerine getirmek için ise Koreli General Choi Hong Hi liderliğin de bir heyet ile Türkiye de bu sporla iç içe olmuştur. Bu tanıtımlar ve gösteriler yapıldıktan sonra ise jujitsu ve judo branşlarını Türkiye içinde fazlalaştırmaya uğraşan Nazım Gonca ve Şükrü Gencil Taekwondo'yu beğenmiş ve Koreli Generalle buluşarak taekwondo sporuna ülkemiz adına daha fazla katkıda bulunmuştur (Tutal, 2005). Nazım Gonca ve Şükrü Gencil bu gelişmeleri az zamanda çok iş felsefesi ile verim alarak Taekwondo sporunu ülkemiz geneline yaymıştır. Böyle sporları geliştirmek için 16 Haziran 1970 senesinde Kore de tanınan bir eğitmen olan Ço Soo-See görev başına getirilmiş, bu sporun Türkiye de ilerlemesine büyük katkı ve pay sahibi olmuştur (Larousse, 1992). Türk milli Taekwondo takımı baş antrenörlüğünü üstlenen ve takımın gelişmesine büyük katkısı olan ise İsmet Iraz hocadır. İsmet hoca önderliğinde Taekwondo ulusal ekibimiz 1976 senesinde kayıt altına alınarak ülkemiz adına bir ilk olan Avrupa Şampiyonalarına giriş yapmış ve takımımız ekip olarak Avrupa turnuvalarında ikincilik ödülü elde etmiştir. Türk taekwondo takımı İsmet Hoca eşliğinin de birçoğu yurt dışı olmak üzere uluslararası, Avrupa ve dünya elemelerine katılarak birçok derece elde etmiştir.

Taekwondo sporunda Metin Şahin, Harun Ateş, Ali Şahin, Tennur Yerlisu Lapa, Nusret Ramazanoğlu, dönemin başında gelen sporcularıdır (Larousse, 1992). Taekwondo teknik heyeti federasyon olma yolunda ilk olarak judo ve karate sporu ile iç içe olmuştur. 1981 senesine bakıldığı zaman ise Yücel Seçkiner ve baş antrenör İsmet Iraz'ın üstün çalışmaları ile karate ve judo çatısından koparak kendi içerisinde tek branş olarak federasyon olma başarısını göstermiştir. İlk federasyon başkanımız ise Mithat Kordur. 1981 senesinin de işe başlayan Mithat Kor'un liderliği ise beklenenden az sürmüştür. 1982 ve 1995 senelerinde ise Federasyon başkanlığına Esen Beder getirilmiştir. Esen Beder'den sonra ise

seçim yapılarak Cengiz Yağız federasyon başkanlığına başlamıştır. Cengiz Yağız federasyon başkanlığını 2004 yılına kadar devam ettirmiştir. Daha sonra ise Türkiye Taekwondo federasyon başkanı olarak Metin Şahin seçilerek göreve başlamıştır. 2004 senesinde göreve başlayan Metin Şahin ise hala başkanlık görevine devam etmektedir. Şuanda Konya Selçuk üniversitesin de Doçent olarak görev yapan Şahin, Dünya Taekwondo Federasyonu üyelik görevini de yapmaktadır.

1.3. Taekvandonun İçeriği ve Genel Bilgiler

Müsabaka alanı tatami minderlerinden oluşmaktadır. Bu müsabaka alanı çevresi ise güvenli bir alandan oluşmaktadır. Dış alanı kare iç alanı ise sekizgen şeklinde olan tatami ise sekiz metreye sekiz metredir. Müsabaka çevresinin tüm alanında önlemlerin alınması en büyük şarttır. Sekizgen olan müsabaka alanına ise sekiz metre olması ve sekizgenin tüm uzunluk ölçüsü üç metre büyüklüğünde olması gereklidir. Yarışılan yere göre yarışma alanı güvenliği geliştirilip artırılabilir (Kim, 2015).

Dünya Taekwondo Federasyonu kuralları ile müsabakalar, üç raund üzerinden raund süreleri iki dakika olarak yaptırılır. Raund aralarındaki dinlenme süreleri ise birer dakikadır. Üçüncü raundun bitmesinden sonra ise beraberlik durumu olursa eşitliği bozmak için, ekstra raunda gidilir. Altın vuruş adı verilen puanı ilk kazanan kişi müsabakanın galibi olarak belirlenir. Son yapılan bu rauntta da puan çıkmaz ise daha çok teknik atıp maçı almaya istekli görünen kişi hakemlerin toplu kararınca galip ilan edilir (Hyun-Ju Oh, 2014).

Taekwondo' da bulunan başka bir durum ise kuşak renkleridir. Taekwondo sporuna ilk kez başlayan sporcular beyaz kuşak alırken en son kuşak olan siyah renge çıkana kadar kuşak sınavına girerler. Geçen her 4 ay da bir spor hocaları tarafından salonlarında yapılan bir üst kuşağa geçiş sınavı olan kuşak sınavlarında değerlendirmeye girerler. Başarılı olurlar ise bir sonraki kuşağa geçme hakkı kazanırlar. Taekwondo kemerleri 5 asıl renk, 4 yarım denilen ara renklerden oluşur. Yarım renk kemerler, asıl renk olan kemerlere hazırlıktır. Bu renklerden ilki beyaz, sarı, sarı – yeşil, yeşil, yeşil-mavi, mavi, mavi-kırmızı, kırmızı siyahtır ve en son kuşak ise siyahtır. Bu sporla uğraşan müsabık yada salon sporcularının son kemer sayılan ve 1. Dan olarak da adlandırılan siyah kemer geçmesi için bir önceki kemer kırmızı siyah ta 6 ay beklemesi gerekir. Dan olarak isimlendirilen ise siyah kemer, üstünde olan kemer ve kuşak kademelerini temsil eder. 9 adet dan sayısı bulunmakta olup taekwondo federasyonu tarafından değerlendirerek sporcuya verilir. Tüm dan geçişlerin de

bekleme zamanı farklılık gösterir. Örnek olarak gösterilirse siyah kemer sahibi olan birinci dan taekwondo sporcusu ikinci dana çıkmak için bir sene bekler. Üçüncü dana sahip sporcu ise dördüncü dana geçmek için üç sene bekler. Son dan sayılan dokuzuncu kemer seviyesi kutsal kemer olarak gösterilir. Taekwondo sporu yapan kişi eğer yaş olarak on beş yaşının altında ise pum/dan, yüksek ise dan sahibi olmayı hak eder.

Taekwondo sporunun ana hareketlerinde çizim dediğimiz poomse ve müsabaka yani gyorugi yatar (Bezci, 2010). Kendine özel teknikleri ile hayali olarak çizim şeklinde yapılan poomse hareketleri tamamen doğru ve kusursuz bir şekilde yapılmalıdır. Taekwondonun Poomse si de kendi içinde puanlama sistemine dayanan yarışmaları yapılmaktadır (Özsoy, 2010).

1.4. Duygu ve Zeka Tanımı

Duygu kelimesi Oxford İngilizce kılavuzundan araştırıldığında insanlarda bulunan bir aklın, hissiyatların, hobiler ile sevgisinin inişli çıkışlı ve ya hangi seviyede olduğunu belirler (Goleman, 2005, s. 373). Zihinsel programların yansıması olarak görülen psikolojik hareketler, zihin, anlama gibi olayların birbiri için de ahenkli olarak çalışmaları için de duygu bütünlerini kapsar, çevremizdeki her şeyin olumsuz ve olumlu olup olmadığına bu hareketler işaret olarak gösterilir (Yaylacı, 2006). Ülkemiz kılavuzun da (TDK, 2011: 729) “Duygu: birinci olarak zihinsel kararlar, ikinci görülür nesne, bireylerin kendi içlerinde yaşadığı duygusal durumlar üçüncü Öksezi, dördüncü ise id duygusu olarak çevresindeki olayları kendi ahlaki yapısıyla değerlendirmek, beşinci kendisine ait özel davranışları hareketlendirme.” diye belirtilir.

Zeka kelimesinin anlamı ise geçmişten günümüze bu alanın önde gelen psikologları tarafından somutlanmaya çalışılıyor. Önceki zamanlar da zeka kelimesi zihnimizde belirlediğin de aklımıza ilk olarak hafıza kelimesi ve sorun bitirme, çözme, sorunları sona erdirme olarak değerlendiriliyordu (Baltaş, 2011: 6).

Zekâ, kelimesi kapsamlı yapısı olan bir olgudur. İlk çağ zamanlarında yaşayanlar için zeka zeki insanlar için kullanılmıştır, sporcular için ise duygular arka plana atılması gereken bir hissiyat olarak değerlendirilmiştir (Sarıkabak, 2016: 14). Zeka, sembolleri ve işaretleri kavrayabilme, kullanabilme ve anlama seviyesi ile bağlantılı olup cisimler ile benzerlik ve farklılıkları çözümüleme yeteneğidir (Mayer, Salovey, 2001: 235).

1.4.1. Duygusal Zeka

Zeka ve duygu kelimelerinin iç içe olması ile < duygusal zeka olgusu, herkes tarafından değişik şekil de değerlendirilmiştir ve bu anlamlandırma da duygusal zekâ, İngilizce anlamı olarak “Emotional Intelligence” sözcükleri ile beraber EI olarak da değerlendirilir. Bu şekilde araştırmalar değerlendirildiğin de genel bir ifade ile “EQ” (Emotional Quotient) kelimeleridir.

Zihin kılavuzuna (2011, s. 52) göre “Duygusal Zeka (emotional intelligence), bireyin içinde olan hislerini ve başka insanların hissiyatlarını kontrol edip düzene koyma becerisidir.” Duygusal zeka; hisleri anlama, biçimlendirme, zihin düşüncelerini daha da geliştirip kolaylaştırarak hisleri oluşturma, duygusal ve duygular ile öğrenmeyi mantıklandırma, zihinsel büyümeyi güçlendirme ve bu düşünceleri geliştirme yetisidir (Mayer ve Salovey, 1997, s. 10). Bar-On’un yaptığı açıklama ise şöyledir; duygusal zeka kişinin çevresin de bireyin kendisine etki eden uyaran yapılara karşı etki gösterme özelliğidir. Bu uyaranlar çevreye ve kişinin kendisine sosyal ve duygusal yönden zenginlik ve çeşitlilik katacaktır (Bar-On, 1997, s. 32).

Ortaya çıkış tarihinden dört sene gibi az bir zaman geçtikten sonra duygusal zeka olgusu literatürlerde sık kullanılan bir kelime olmuştur. Bu sebeple American Dialect Society (‘Amerikan Lehçe Derneği’) ‘emotional intelligence’ ve kısaltması ‘EQ’ sözcüklerini 1995 senesin de fazla kullanımı olan sözcükler olarak seçilmiştir (Brodie, 1996: 26). Bu kadar az bir zaman da bu kadar geliştirilip yaygınlaşan duygusal zeka sözcüğü başka kişilerin araştırmalarına konu olarak değişik biçimlendirmelerle anlamlandırılmıştır. Açıklamaların her bireye göre farklılık göstermesi ile başka bölümlerde ‘2.1.3. Duygusal Zekanın Ölçümü araştırmaları için de de, ölçümler çok fazla farklılık göstermiştir(Davies vd., 1998).

1.4.2. Duygusal Zeka Modelleri

1.4.2.1. Goleman Modeli

Goleman (2001), başarıya dayanak olarak gösterilen bir duygusal zekâ kavramı fikrini öne atmaktadır. Bu düşünce, Salovey ve Mayer’in tutumlarının zıttıdır (Yaşarsoy, 2006). Goleman duygusal zekâyı tüm motorik olaylardan oluşturulan 5 başlık altında anlatmıştır. Bu başlıklar ise şöyle gösterilir (Yaşarsoy, 2006).

Öz bilinç: Bu boyut, bireyin hislerini anlamlandırma ve tanımlamada, hislerin altında yatan nedenlerin ve sebeplerin, birbiri arasında olan farklılıkların ortaya çıkmasını da kullanılır (Goleman, 1996).

Duyguları Yönetmek: Duyguların yönetimi ise ikinci başlık olarak, fazla iyimser hayal kırıklığı toleransı ve öfke yönetmeyi, öfkeyi düzgün bir biçimde güzel bir ifade ile kullanmayı sağlar (Goleman, 1996).

Kendini Motive Etmek: bireyin her zaman kendisini motive edip hedef ve başarıya kolay bir şekilde yürümesini sağlayan bir kavramdır (Yan, 2008).

Empati: Empati temel anlamı ise başkasının halinden anlama o kişinin yerine kendimizi koyup onun bakış açısından bakabilme yeteneğidir (Goleman, 1996).

İlişkileri Yönetmek: Kişiler arası ilişkilerin ve ayrılıkların neler olduğunu farklı yönleri ile ele alıp değerlendirme konusudur (Goleman, 1996).

1.4.2.2. Mayer ve Salovey Modeli

Dört ana başlık altında değerlendirilen bu konular:

Duyguların Algılanması ve İfade Edilmesi: Bireyin kendi, hislerinin ve duyguların gerisinde olan duygu hissiyatı, benzer biçimde bireyin etrafındaki kişilerin ses yüksekliğinden, hareket biçimlerinden, davranışlarından ve konuşmalarından anlaşılır (Aslan, 2013).

Duyguların Düşünce İçinde Özümsemesi: Duygu biçimlerinin anlamlandırılmasıdır. Mutluluk ve iyimserlik gibi duygusal kavramların, üretkenliği ve zihinsel gelişimi yükseltmesidir” (Aslan, 2013, s. 52)

Duyguların Anlaşılması ve Analiz Edilmesi: farklılık gösteren hislerin ve aynı anda gelişme gösteren hislerin gruplanması, hislerin ve duygu durumlarının değişiminin kavranabilmesi, hislerin birbirinden ayrılması olayı ile hislerin anlaşılır olmasıdır. (Aslan, 2013: 52).

Duyguların Düşünceyle Ayarlanması: Hislerin zihin yolu ile baskılanıp tutulmasıdır. Kontrol altında duygular düşünceler bile doğru ve yanlıştan ayırt edilir.

1.4.2.3. Bar-On Modeli

Duygusal zekâ üstüne geliştirilen başka bir metot ise Reuven Bar-On tarafından ortaya atılmıştır. 1988’de doktora tezinde savunduğu kavramın daha çok geliştirilmesi için sosyal ve duygusal durumların zihinsel durum üzerindeki etkilerini test etmektir. Bu doktora tezinden sonra ortaya çıkan Duygusal Katsayı Envanteri (EQ-i) ismini koyduğu bir envanter olarak ortaya atmış ve ilk olarak zeka katsayısı (IQ-Intelligence Quotient) kavramının üstüne duygusal katsayı (EQ-Emotional Quotient) terimini çıkarmıştır.

Bar-on'un duygusal zekâ metodunda, bireysel özellikler, bireyler içinde ki özellikler, uyumluluk, stresle baş etme, ruh hali durumu özellikleri ve bu özelliklerin için de bulunan yetenek ve beceriler açıklanmıştır (Acar, 2001).

1.4.2.4. Cooper ve Sawaf Modeli

Cooper ve Sawaf’ın modeli , Bar-On’un modeli gibi düşünsel özellikler ve bu özelliklerden farklı olarak bazı durumların da içerisinde birleştirildiği bir modeldir. Bu model, duygusal zekâyı, toplum içinde değerlendirerek, özellikle liderlik ve duygusal zeka ilişkisi üstün de durur. Bu model 4 başlıktan oluşur (Yan, 2008). Sawaf ve Cooper’ın duygusal zekâ modeli, duygusal zekâyı düzenleme ve yönetim teması içinde incelemektedir. Özellikle liderlik ve duygusal zeka birbiri ile ilişki olarak değerlendirilmelidir (Doğan ve Şahin, 2007).

Ayman Sawaf ve Robert Cooper 1989 senesinde ortaya çıkarttıkları duygusal zekâ metodunu “Dört Köşe Taşlı Metod” olarak isimlendirilir. Önderlikte duygusal zekânın “Dört Köşe Taşı” modeli Ayman savunmuştur. Geliştirilen model öncelikle, duygusal zindelik, duyguları öğrenmek, duygusal simya ve duygusal derinlik mihenk taşları olarak anlamlandıran duygusal zekâ öğeleri olarak bilinir.

1.4.3. Duygusal Zeka ve Spor

Duygusal zeka modeli ile ilişkilendirilen literatür taramaları farklı sonuçlar ve değişik konular üstünde araştırmalara insanları yönlendirmiştir. Duygusal zekanın bilişsel ve algısal başarıma etkili sonuçlarından sonra “duygusal zeka sporda başarı sonucuna etki edebilir mi?” sorusuna cevap arayıp bulmak araştırmacılar tarafından sonuçlandırılmaya yanıt aramak kaçınılmaz olmuştur. Duygusal zeka bilim adamları için çok önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir. Farklı branş sporcularını içine alan kapsamlı araştırmalar

ortaya koyulmuş ve her zaman merak konusu olmuştur.

Duygu özelliklerinin spor maçlarına fazla etki ettiği düşünülürken (D'Urso ve ark., 2002) müsabık sporcuya performans etkisinin hangi ölçüde olacağı kesin bir karara bağlanmamıştır (Yazıcı, 2016). Duygu ifadesinin her zaman müsabık sporculara performans etkisi tartışılır (Vallerand, 1983). Örnek gösterilirse mücadeleci durumlardayken düşüncelerini bastıramayan müsabıklar saldırganlık veya öfke gibi spor ahlakına uymayan düşünce yükselmesi sağlayabilir ve düzene uymayan bu hareketler sebebiyle farklı cezalandırma usullerine başvurulabilir, yâda yarışmaya sokulmayabilir.

Sporun çok fazla kişilere ulaşmasına aynı zamanda yeteneği olan sporculara ulaşılmasına ve başlatılmasına görev olarak, sporcuların ve öğrencilerin duygusal zeka ve benlik saygısı gelişmelerine olan olumlu yansımalar gösterilebilir. Bu olayları ortaya çıkarabilecek öğrencilerin ise özellikle yönlendirme ve kendi duygu özelliklerinin farkına varma durumları yüksek olmalıdır (Özbaydar, 1983). Bilim adamları tarafından Murray ve Grophel sporcu deneyimlerinin ortaya çıkardığı psikolojik ve getirilen başarıların ve avantajların işleyiş tarzına güzel bir etkisi olmuştur. Fazlası ise, duygu ve zihin düşüncelerinin insan ve sporcu başarısına gerekli olmasından, duygusal zeka inkar edilemez (<http://www.duygusalzeka.com/>).

1.5. Öz Yeterlilik Kavramı

Bu kavram bireyin ölçütleri ve hedefleri doğrultusunda ortaya çıkan performansın yükseğe çıkması için tasarlanıp uyum ve düzen şeklinde ayarlanabilme ve inanma arzusu olarak tanımlanır (Bandura, 1994). Öz yeterliliğin ortaya atılışı için 1977 senesinde Albert Bandura girişimlerde bulunmuş ve sosyal öğrenme kuramı içinde yer almıştır (Yüzen 2016). Öz yeterliliği “kişinin hazırlandığı duruma karşı performansını tamamlayıp göstermesi, başarı olarak kendisini gerçekleştirmesi” şeklinde tanımlamıştır (Bandura,1977).

Öz yeterlilik bireyin kendi inandığı şeyleri kontrol altında tutması zorluklara rağmen devam etmelerini, karşılaşılan geçici engellerin üstesinden gelebilmelerini ve eylemlerine yol açması için daha fazla gayret içinde olmalarını sağlayan düşünce ve duygu kavramlarını ortaya çıkarmaktır (Hoy, 1998). Bir diğer ifadeye göre öz yeterlilik kişinin önüne gelebilecek durumlardan bireyin öz becerisi ile konuya sahip çıkmasıdır. Manevi olarak bireye olumlu veya olumsuz tercihlerine etki gösterdiği, genelde bireyin karşına gelen bir sorunun sonuçlanması için fikrin karşımıza gelmesini sağlar. (Alabay, 2006).

Öz yeterlilik, kişinin özelliklerinin kolaylığı değil, güçlerini ortaya koyarak başaracaklarına olan inancıdır. (Kahyaoğlu 2009). Kişi başarılı değilse bile başarılı olacağına inancı kuvvetli ise öz yeterlilik durumu artı yönelimdedir ve yaptırımlara, olacaklara inancı kuvvetlidir. Öz yeterlilik; bireyin hayatındaki kararlarını, performansını ve sergilediği çabasının düzeyini etkiler. Öz yeterlilik bireyin yaşamına da yön vermiş olur.

Genel olarak seyredildiğin de bu kavram anlayışının büyük bir portre olan ana başlıkları kısaca yazacak olursak bireyin kendi becerilerinin farkında olması ve bireyin bir hareketi planlaması, beceri ve bilgisini gruplayarak örgütlemesi ile ortaya çıkacak güdülenme düzeyinin genelini içine aldığı görmek mümkündür (İlhan, 2016).

1.5.1. Öz Yeterliliğin Süreçleri

Öz yeterlilik, bireyin içinde olan kapasitesine olan inancını bu kapasitelere olan güvenlerini açığa çıkarmaları şeklinde bilinir. Öz yeterlilik, dört başlık altında incelenir. Bunlar; Motivasyonel süreç, duygusal süreç, bilişsel süreç ve karar verme yani seçim sürecidir. Bu süreçler birbiri ile hep içiçe bulunur(Bandura, 1994).

1.5.1.1. Bilişsel Süreç

Öz yeterlilik doğurduğu sonuçlar ile karşımıza farklılıklar göstererek çıkar. Bireyin davranışları kişinin ulaşmak istediği hedeflere olan çalışmalarını ile şekillenir. Kişinin birincil olarak sonuç edinme yetisi, kendi kabiliyetine göstermiş olduğu özen ve değer, hedef edinme duygusuna öz yeterlilik tesir eder. Sezgisel dönem ve öz yeterlilik tutumu, hedefler odağında olan bilişsel dönemleri etkisi altına alan kişinin sonuç odaklı hedeflerine doğrudan tesir eder. Kişinin öz yeterlilik gücü, bireyin sonuç hesaplamasında katkılı olur. Güçlü bir öz yeterlilik bağı bulunduran kişiler yetkili kişi güvenine ait hissederler.

Kişiler güdülerin hareketlenmesi ve güçlenmesi için öz yeterlilik mekanizmalarını kontrol altına almaları gereklidir. Bu geçişlerin altında bulunan amaç ise bireye güç kazandırarak olay durumunu kontrol içinde tutmak ve karşılaşılan olaylar ve sorunlara yaklaşma durumlarını yönlendirebilme ve önlem alma özelliğidir (Akbulut, 2016).

1.5.1.2. Motivasyonel Süreç

Kişilerin yapabileceklerine olan inancını kuvvetlendiren öz yeterlilik süreçleri, kişilerin hedeflerine ulaşması ve kişilerin hedeflerini saptamasında bu hedeflere ulaşma

sürecinin ne kadar başarılı olacağına zorluklara olan direnç seviyesine ve olumsuzluklara dayanma gibi motivasyonel süreçlere etkilidir (Kaleli 2016).

Bireyin engeller önünde gayret ve çabalarının nasıl olacağına dair fikir sunar. Sağlam bir öz yeterliliği olan bireyler sonuna kadar çaba sarf ederek hedef odaklı olarak kendilerini her türlü olumsuz durumlara karşı hazır edip pes etmeyen bir çaba durumuna girerler (Pekmezci, 2010).

1.5.1.3.Duyuşsal Süreç

Kişilerin öz yeterlilik yetilerine (stres yâda depresyon gibi zor durumlarla başa çıkma kabiliyeti) duyuşsal sürece doğrudan etki eder (Kaleli 2016). Bu tür düşünmenin doğasını, düşünmenin zorluğunu hareketler ile ilişkilendirerek yaşamımızda olan somut durumları değerlendirebiliriz (Bandura 1989).

Kişisel bir işte başarıyı biçimler. Ortaya çıkacak tahmini durumları belirler. Bireylere bir sebep verirler ve bu sebebe uygun bir hedef planı ortaya koyarlar. Bu planlamayı bireyin kendisi yapar. Nicelikler bağımsız durumda olan, üç bilimsel inanç ve güdüleme şekilleri vardır. Bunlar; hedef (goal), atıf (attribution), ve netice sonucu (outcome expectancy), öz yeterlilik, motive üzerinde etkisi çoktur (Bandura, 1994).

1.5.1.4. Seçimsel Süreç

Kişilerin kararları, uğraşacağı etkinlikler, yaşamı ve çevresi sahip oldukları öz yeterlilik etkisinden etkilenmektedir (Kaleli 2016). Bireylerin kişisel gelişimleri ve yapmış oldukları seçimler bazı özelliklerinin büyümesine etki eder. Fazla öz yeterlilik güdüsüne sahip olan kişiler kararları ile seçimsel süreçlerinde başarılı olmaktadır (Yüzen 2016).

Öz yeterlilik kavramı, bireyin çevresinde yapmış olduğu seçimler ile içinde bulunacağı etkinlik süreçlerine yardımcı olarak, farklı bir görüş açısıyla bireyin geri kalan yaşantısını şekillendirir. (Bandura, 1994).

1.5.2. Öz-Yeterlik ve Spor İlişkisi

Öz yeterlilik sporcunun kendisine ve çevresine olan yaşam biçimlerini belirlediğini biliyorduk. Sporda hedef pusulası olarak görülen öz yeterlilik, spor psikologları tarafından en çok literatür taramalarının yapıldığı ve tezlerin ortaya atıldığı kavramların başında gelir.

Bireylerin inandıkları durumların peşinden gidip hedeflerine ulaşma, gayelerini gerçekleştirme ve karşısına çıkan sorunların üstesinden gelme, kendisini nasıl motive edip nasıl başarıya ulaşacağını planlama algısı olarak da değerlendirilebilir. Gayretimizi ve yaşantımızı birebir etkileyen bu süreç karar verme süreçlerine de doğrudan etki eder.

Sporla iç içe olan bireysel yada takım sporları ile ilgilenen sporcuların spor yaşamlarına devam ederken az bir öz yeterliliğe sahip olan sporcular zorlu şartlarda karar mekanizmaları bireyleri zor olan karşılaşmalarda umutsuzluğa sürükler. Boşa uğraştıkları kanaatine girerler. Pes etmeye meyilli olurlar ve denemeyi hedeflerine odaklanmalarını zorlaştırırlar. Öz yeterliliği yüksek olan sporcular ise başarmaya ve hedefe olan odaklarını belirleyip ona göre planlama yaparak zihinsel ve duygusal bakımdan daha güçlü olurlar.

2. BÖLÜM

2. Taekwando Sporcularının Öz Yeterlilik ve Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi

Bu kısımda çalışmanın modeli, evreni-örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları, verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler üzerinde durulmuştur.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında ki ilişkiyi ortaya çıkarmak amacı ile yürütülürler.(Büyüköztürk vd., 2014).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 yılı Antalya ilinde lisanslı olarak aktif Taekwondo sporu yapan 18 yaş üstü sporcular oluşturacaktır. Yaklaşık evren büyüklüğü bilgisine, Antalya Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Bilgi Yönetim Sisteminin veri tabanı araştırılarak ulaşılabilecek örneklem büyüklüğü hesaplamasında bu çalışmanın 0,95 güvenirlilik ve 0,05 örneklem hatası ile temsil yeterlilikleri ölçülmüştür.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada kullanılacak ölçme aracının katılımcılara uygulanması için en uygun zamanlar belirlenerek katılımcılara yüz yüze ulaştırılmış ve katılımında gönüllülük esas alınmıştır. Toplamda 329 kişiye ulaşılmış olup eksik ya da hatalı görülen 8 anket formu analiz için uygun bulunmamıştır. Analiz için 321 anket formu değerlendirmeye alınmıştır.

2.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada ilgili verilerin toplanması için kullanılan anket üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgiler formu, ikinci bölümde Sporda Batıl İnanç ve Davranış Envanteri, üçüncü bölümde Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği (Sports-Specific Motive Scale) oluşturmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Çalışmada katılımcılara yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, medeni durum, bu sporla kaç senedir kaç yıldır ilgileniyorsunuz, kaç yıldır lisanslı spor yapıyorsunuz, haftada kaç kez antrenman yapıyorsunuz, yarışmalarda sportif dereceniz var mı gibi bilgilerini belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından oluşturulan 10 soruluk kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Genel Öz Yeterlilik Ölçeği

Katılımcıların genel öz yeterliklerini belirlemek amacıyla 23 maddelik özgün formu Sherer ve arkadaşları (1982) tarafından geliştirilen Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından yapılan toplam 17 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte Başlama boyutu 2,4,5,6,7,10,11,12,17 maddeler, Yılmama boyutu 3,13,14,15,16 maddeler ve Sürdürme Çabası-Israr boyutu 1,8, 9. Maddelerden oluşmaktadır. Ölçek 5'li likert tipinde cevaplanmaktadır. Yıldırım ve İlhan (2010) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .80 olarak bulunmuştur. İki yarım güvenilirlik analizine göre, Guttman Split-half katsayısı .77'dir. Cronbach alfa katsayılarının .78 ile .81 arasında değiştiği belirlenmiştir. Test tekrar test güvenilirlik katsayısı ise $r = .69$ olarak bulunmuştur. Ölçekteki 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 16 ve 17. maddeler ters puanlanmaktadır.

Sporda Duygusal Zekâ Envanteri

Katılımcıların Duygusal Zekâ düzeylerini belirlemek amacıyla Shutte ve diğ. (1998) tarafından geliştirilmiş Lane vd. (2009) tarafından revize edilen, Türk kültürüne uyarlaması Adiloğulları ve Görgülü (2015) tarafından yapılan toplam 19 madde ve 5 boyut alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte başkalarının duygularını değerlendirme 1,2,3,4,. maddeler, kendi duygularını değerlendirme 5,6,7. maddeler, duyguları düzenleme 8,9. maddeler, sosyal beceriler 10,11,12. maddeler ve duyguların kullanımı 13,14,15,16,17,18. maddelerden oluşmaktadır. Ölçek alt boyutlarının Cronbach alfa değerlerinin 0,61 ile 0,85 arasında değiştiği görülmektedir. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının ise 0,91 olarak yüksek olduğu görülmektedir.

2.5. Verilerin Analizi

Bu çalışmada araştırma bulguları, katılımcılardan elde edilen veriler üzerinde doğrultusunda SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. İstatistiksel açıdan, İkili değişkenler için Mann Whitney U testi testi, ikiden fazla değişkenler için Kruskal Wallis H testi, frekans, yüzde ve güvenilirlik katsayısı hesaplamaları yapılmıştır. Ayrıca Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerinin arasında ilişkinin belirlenmesi amacıyla Spearman korelasyon testi uygulanmıştır. Analiz yapılırken %95 güven aralığına göre analiz yapılmıştır

2.6. Hipotezler

S.1. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerinin arasında ilişki vardır

S.2. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile yaş değişkenleri arasında fark vardır.

S.3. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile cinsiyet değişkenleri arasında fark vardır.

S.4. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile eğitim düzeyleri arasında fark vardır.

S.5. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile gelir düzeyleri arasında fark vardır.

S.6. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile medeni durumları arasında bağlantı fark vardır.

S.7. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile bu sporla kaç yıldır ilgilendiği ile ilgili arasında fark vardır.

S.8. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile kaç yıldır lisanlı spor yaptığı arasında fark vardır.

S.9. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile haftada kaç kez antrenman yaptığı arasında fark vardır.

S.10. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile yarışmalarda sportif dereleri arasında fark vardır.

S.11. Katılımcıların öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeyleri ile en iyi sportif dereceleri ile ilgili bağlantı var mıdır?

2.7. Sayıtlar

Araştırmada kullanılan veri toplama aracının güvenilir ve geçerli olduğu, tüm görüşleri ortaya çıkaracak nitelikte olduğu, örneklem grubunun evreni temsil ettiği ve katılımcıların tüm sorulara samimiyetle doğru yanıt verdiği kabul edilmiştir.

2.8. Sınırlılıklar

Araştırmada maliyet ve ulaşılabilirlik unsurları da göz önüne alınarak katılımcılar Antalya ilinde lisanslı olarak aktif Taekwondo sporu yapan 18 yaş üstü sporcuları ile sınırlandırılmıştır.

3. BÖLÜM

Tablo 3.1. Demografik Değişkenler

Değişkenler		f	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	127	39,6	321
	Erkek	194	60,4	
Yaş	19 yaş ve altı	89	27,7	321
	20-21 yaş	113	35,2	
	2-23 yaş	40	12,5	
	24 yaş ve üstü	79	24,6	
Eğitim Durumu	Lise ve altı	94	29,3	321
	Lisans ve üstü	227	70,7	
Medeni Durum	Evli	45	14,0	321
	Bekar	276	86,0	
Gelir Durumu	Kötü	43	13,4	321
	Orta	235	73,2	
	İyi	43	13,4	
Spor Geçmişi	0-4 yıl	98	30,5	321
	5-7 yıl	83	25,9	
	8-10 yıl	74	23,1	
	11 yıl ve üstü	66	20,6	
Lisans Geçmişi	0-2 yıl	50	15,6	321
	3-4 yıl	68	21,2	
	5-6 yıl	56	17,4	
	7-8 yıl	40	12,5	
	9-10 yıl	57	17,8	
Haftalık Spor Yapma	2 gün ve altı	63	19,6	321
	3 gün	161	50,2	
	4 gün	74	23,1	
	5 gün ve üstü	23	7,2	
Müsabakalarda Derece Kazanma	Evet	166	51,7	321
	Hayır	155	48,3	

Tablo 3.1.'e baktığımızda katılımcıların çoğunluğunu erkekler (%60,4) oluşturmaktadır. Kendi kategorisinde en yüksek orana sahip olan değişkenler; 20-25 yaş aralığı (%35,2); Lisans ve Lisansüstü mezunları (%70,7); bekar olanlar (%86,0); orta düzey gelir sahibi olanlar (%73,2); 0-4 yıl spor geçmişi olanlar (%30,5); 3-4 yıllık lisanslı sporcu olanlar (%21,2); haftalık 3 gün spor yapanlar (%50,2) ve müsabakalarda derece yapanlar oluşturmaktadır (%51,7).

Tablo 3.2. Normallik Analizi Sonuçları

		Kolmogorov-Smirnov ^a		Shapiro-Wilk			
		Statistic	df	p	Statistic	df	p
Sporla Duygusal Zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	,127	321	,000	,785	321	,000
	Kendi duygularını değerlendirme	,115	321	,000	,926	321	,000
	Duyguları düzenleme	,182	321	,000	,894	321	,000
	Sosyal beceriler	,142	321	,000	,961	321	,000
	Duyguların kullanımını	,107	321	,000	,771	321	,000
	Duygusal Zekâ	,064	321	,003	,964	321	,000
Genel Öz Yeterlilik	Başlama	,100	321	,000	,946	321	,000
	Yılmama boyutu	,116	321	,000	,725	321	,000
	Sürdürme Çabası-Israr	,103	321	,000	,970	321	,000
	Özyeterlilik	,075	321	,000	,970	321	,000

Tablo 3.2. incelendiğinde veri setine hangi testin uygun olduğunu belirlemek amacıyla uygulanan normallik testi sonucu Kolmogorov-Smirnov^a testi sonucu anlamlılık düzeyi 0,05’den küçük bulunmuş ve verilerin normal dağılımdan gelmediği sonucuna ulaşılmıştır ve parametrik olmayan testler uygun bulunmuştur.

Tablo 3.3. Güvenirlik Analizi Sonuçları

	Cronbach Alpha Katsayısı
Sporda Duygusal Zekâ Envanteri	,768
Genel Öz yeterlilik Ölçeği	,869

Tablo 3.3. inceleme sonucuna göre ölçeklere ilişkin güvenirlilik analizi sonucu Sporda Duygusal Zekâ Envanteri Ölçeğinin Cronbach alpha değeri ,768 iken, Genel Öz yeterlilik Ölçeğinin Cronbach alpha değeri ,869 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre de ölçeklerin yüksek derecede güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.4. Ölçeklere İlişkin Tanımlayıcı Değerler

	Değişkenler	Minimum	Maximum	$\bar{x}$	Ss
Sporda duygusal zekâ	Başkalarının duygularını değerlendirme	4,00	54,00	15,2804	3,73111
	Kendi duygularını değerlendirme	5,00	15,00	12,2243	2,18936
	Duyguları düzenleme	2,00	10,00	8,0779	1,65175
	Sosyal beceriler	5,00	15,00	11,2399	2,21114
	Duyguların kullanımı	12,00	78,00	23,9221	4,95954
	Duygusal Zekâ	33,00	127,00	70,7445	10,65057
Genel öz yeterlilik	Başlama	9,00	45,00	32,7539	8,43793
	Yılmama boyutu	7,00	72,00	19,6978	4,50267
	Sürdürme Çabası-İsrar	3,00	17,00	11,1745	2,34669
	Özyeterlilik	27,00	85,00	63,0997	12,09349

Tablo 3.4.’e göre katılımcıların Duygusal Zekâ düzeyleri ve Genel Öz yeterlilik düzeylerinin ölçek toplamlarında ve alt boyutlarında genel olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5. Değişkenlere Yönelik Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları

	1-	2-	3-	4-	5-	6-	7-	8-	9-	10-
1- Başkalarının duygularını değerlendirme	1,000									
2- Kendi duygularını değerlendirme	,492***	1000								
3- Duyguları düzenleme	,412**	,436**	1000							
4- Sosyal beceriler	,355**	,331**	,347**	1,000						
5- Duyguların kullanımı	,637**	,587**	,514**	,426**	1,000					
6- Duygusal Zekâ	,800**	,725**	,635**	,621**	,890**	1,000				
7- Başlama	,247**	,351**	,281**	,175**	,385**	,387**	1,000			
8- Yılmama	,741**	,581**	,509**	,428**	,918**	,884**	,363**	1,000		
9- Sürdürme Çabası-Israr	,445**	,390**	,344**	,241**	,449**	,501**	,336**	,445**	1,000	
10- Özyeterlilik	,337**	,428**	,333**	,213**	,465**	,476**	,946**	,441**	,495**	1,000

p<0,05* p<0,001**

Tablo 3.5.'e göre duygusal zeka ve tüm alt boyutları ile genel özyeterlilik ve tüm alt boyutları arasında 0.01 düzeyinde anlamlı ve pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu sonuca göre - Duygusal Zekâdaki bir birimlik artışın Öz yeterliliği arttıracak olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.6. Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Sporla duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	Kadın	127	146,46	18600,50	10472,500	-2,285	,022*
		Erkek	194	170,52	33080,50			
	Kendi duygularını değerlendirme	Kadın	127	148,77	18894,00	10766,000	-1,933	,053
		Erkek	194	169,01	32787,00			
	Duyguları düzenleme	Kadın	127	149,14	18940,50	10812,500	-1,894	,058
		Erkek	194	168,77	32740,50			
	Sosyal beceriler	Kadın	127	149,67	19008,50	10880,500	-1,789	,074
		Erkek	194	168,41	32672,50			
	Duyguların kullanımı	Kadın	127	151,66	19261,00	11133,000	-1,463	,143
		Erkek	194	167,11	32420,00			
Duygusal Zekâ	Kadın	127	145,23	18444,50	10316,500	-2,464	,014*	
	Erkek	194	171,32	33236,50				
Genel öz yeterlilik	Başlama	Kadın	127	147,63	18748,50	10620,500	-2,091	,037*
		Erkek	194	169,76	32932,50			
	Yılmama	Kadın	127	149,53	18990,00	9482,500	-3,520	,000*
		Erkek	194	168,51	32691,00			
	Sürdürme Çabası-Israr	Kadın	127	138,67	17610,50	9482,500	-3,520	,000*
		Erkek	194	175,62	34070,50			
	Özyeterlilik	Kadın	127	145,14	18432,50	10304,500	-2,479	,013*
		Erkek	194	171,38	33248,50			

p<0,05*

Tablo 3.6.'ya göre duygusal zeka ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonucu Başkalarının duygularını değerlendirme ve ölçek toplamında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Genel öz yeterlilik zeka ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonucu ise ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05).

Tablo 3.7. Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Post Hoc
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	138,15	9,311	3	,025*	4>1
		⁽²⁾ 20-21	113	164,09				
		⁽³⁾ 22-23	40	163,78				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	180,92				
	Kendi duygularını değerlendirme	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	125,80	21,581	3	,000*	4>1 4>2 4>3
		⁽²⁾ 20-21	113	163,67				
		⁽³⁾ 22-23	40	177,64				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	188,41				
	Duyguları düzenleme	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	139,65	10,119	3	,018*	4>1
		⁽²⁾ 20-21	113	161,51				
		⁽³⁾ 22-23	40	161,08				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	184,28				
	Sosyal beceriler	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	140,88	10,066	3	,018*	4>1
		⁽²⁾ 20-21	113	159,84				
		⁽³⁾ 22-23	40	160,08				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	185,79				
Duyguların kullanımı	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	126,20	22,693	3	,000*	2>1 4>1	
	⁽²⁾ 20-21	113	167,66					
	⁽³⁾ 22-23	40	156,50					
	⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	192,96					
Duygusal Zekâ	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	124,07	25,020	3	,000*	2>1 4>1	
	⁽²⁾ 20-21	113	166,70					
	⁽³⁾ 22-23	40	160,31					
	⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	194,79					
Genel öz yeterlilik	Başlama	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	132,44	12,211	3	,007*	2>1 4>1
		⁽²⁾ 20-21	113	172,75				
		⁽³⁾ 22-23	40	162,66				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	175,53				
	Yılmama	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	131,39	17,065	3	,001*	4>1
		⁽²⁾ 20-21	113	163,56				
		⁽³⁾ 22-23	40	162,18				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	190,10				
	Sürdürme Çabası-Israr	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	134,98	19,856	3	,000*	4>1 4>2
		⁽²⁾ 20-21	113	153,11				
		⁽³⁾ 22-23	40	172,56				
		⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	195,75				
Özyeterlilik	⁽¹⁾ 19 ve altı	89	129,45	15,731	3	,001*	2>1 4>1	
	⁽²⁾ 20-21	113	166,65					
	⁽³⁾ 22-23	40	171,44					
	⁽⁴⁾ 24 ve üstü	79	183,17					

p<0,05*

Tablo 3.7.'ye inceleme sonuçlarına göre hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında ile yaş değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Post-Hoc analizi sonucu Başkalarının duygularını değerlendirme, Duyguları düzenleme, Sosyal beceriler ve Yılmama alt boyutlarında 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 19 yaş ve altı katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna

ulaşmaktadır. Kendi duygularını değerlendirme alt boyutunda ise 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 20-21 yaş, 22-23 ve 24 yaş ve üstü altı katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Duyguların kullanımı, Duygusal Zekâ toplam puanı, Başlama ve Öz yeterlilik toplam puanlarında 20-21 yaş ve 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 19 yaş ve altı katılımcıların puanlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Sürdürme Çabası-Israr alt boyutunda ise 24 yaş üstü katılımcıların puanlarının 19 yaş ve altı ve 20-21 yaş ve katılımcıların puanlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.8. Eğitim Durumu Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Eğitim Durumu	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p	
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	Lise ve altı	94	115,77	10882,00	6417,000	-5,654	,000*	
		Lisans ve üstü	227	179,73	40799,00				
	Kendi duygularını değerlendirme	Lise ve altı	94	110,38	10375,50	5910,500	-6,364	,000*	
		Lisans ve üstü	227	181,96	41305,50				
	Duyguları düzenleme	Lise ve altı	94	121,83	11452,00	6987,000	-4,974	,000*	
		Lisans ve üstü	227	177,22	40229,00				
	Sosyal beceriler	Lise ve altı	94	118,62	11150,00	6685,000	-5,325	,000*	
		Lisans ve üstü	227	178,55	40531,00				
	Duyguların kullanımı	Lise ve altı	94	112,35	10561,00	6096,000	-6,062	,000*	
		Lisans ve üstü	227	181,15	41120,00				
	Duygusal Zekâ	Lise ve altı	94	100,74	9469,50	5004,500	-7,490	,000*	
		Lisans ve üstü	227	185,95	42211,50				
	Genel öz yeterlilik	Başlama	Lise ve altı	94	118,76	11163,00	6698,000	-5,253	,000*
			Lisans ve üstü	227	178,49	40518,00			
Yılmama		Lise ve altı	94	113,60	10678,50	6213,500	-5,913	,000*	
		Lisans ve üstü	227	180,63	41002,50				
Sürdürme Çabası-Israr		Lise ve altı	94	122,55	11519,50	7054,500	-4,820	,000*	
		Lisans ve üstü	227	176,92	40161,50				
Özyeterlilik		Lise ve altı	94	113,83	10700,00	6235,000	-5,862	,000*	
		Lisans ve üstü	227	180,53	40981,00				

p<0,05*

Tablo 3.8.'e baktığımızda hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile eğitim durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Bu sonuca göre de ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutlarda Lisans ve Lisansüstü mezunu katılımcıların puanlarının lise mezunu ve altı katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9. Medeni Durum Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Medeni Durum	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	Evli	45	172,44	7760,00	5695,000	-,898	,369
		Bekar	276	159,13	43921,00			
	Kendi duygularını değerlendirme	Evli	45	183,24	8246,00	5209,000	-1,755	,079
		Bekar	276	157,37	43435,00			
	Duyguları düzenleme	Evli	45	181,87	8184,00	5271,000	-1,663	,096
		Bekar	276	157,60	43497,00			
	Sosyal beceriler	Evli	45	199,77	8989,50	4465,500	-3,056	,002*
		Bekar	276	154,68	42691,50			
	Duyguların kullanımı	Evli	45	191,67	8625,00	4830,000	-2,398	,017*
		Bekar	276	156,00	43056,00			
	Duygusal Zekâ	Evli	45	195,22	8785,00	4670,000	-2,669	,008*
		Bekar	276	155,42	42896,00			
Genel öz yeterlilik	Başlama	Evli	45	169,22	7615,00	5840,000	-,641	,521
		Bekar	276	159,66	44066,00			
	Yılmama	Evli	45	186,93	8412,00	5043,000	-2,030	,042*
		Bekar	276	156,77	43269,00			
	Sürdürme Çabası-Israr	Evli	45	206,29	9283,00	4172,000	-3,562	,000*
		Bekar	276	153,62	42398,00			
	Özyeterlilik	Evli	45	174,34	7845,50	5609,500	-1,041	,298
		Bekar	276	158,82	43835,50			

p<0,05*

Tablo 3.9.'a göre duygusal zeka toplam puanı, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı ve genel öz yeterlilik ölçeğinin Sürdürme Çabası-Israr alt boyutu ile medeni durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Duygusal zeka toplam puanı, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı, genel öz yeterlilik ölçeğinin Sürdürme Çabası-Israr ve yılmama alt boyutlarında evli katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Gelir	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	(1) Kötü	43	171,86	,764	2	,683
		(2) Orta	235	159,97			
		(3) İyi	43	155,77			
	Kendi duygularını değerlendirme	(1) Kötü	43	174,45	1,102	2	,576
		(2) Orta	235	158,49			
		(3) İyi	43	161,28			
	Duyguları düzenleme	(1) Kötü	43	168,81	,368	2	,832
		(2) Orta	235	159,85			
		(3) İyi	43	159,49			
	Sosyal beceriler	(1) Kötü	43	159,71	,186	2	,911
		(2) Orta	235	160,21			
		(3) İyi	43	166,60			
Duyguların kullanımı	(1) Kötü	43	167,77	,593	2	,744	
	(2) Orta	235	158,60				
	(3) İyi	43	167,37				
Duygusal Zekâ	(1) Kötü	43	171,37	,626	2	,731	
	(2) Orta	235	159,23				
	(3) İyi	43	160,33				
Genel öz yeterlilik	Başlama	(1) Kötü	43	161,78	,252	2	,882
		(2) Orta	235	162,07			
		(3) İyi	43	154,40			
	Yılmama	(1) Kötü	43	172,73	1,117	2	,572
		(2) Orta	235	157,85			
		(3) İyi	43	166,48			
	Sürdürme Çabası-Israr	(1) Kötü	43	156,01	2,063	2	,356
		(2) Orta	235	158,50			
		(3) İyi	43	179,63			
	Özyeterlilik	(1) Kötü	43	159,36	,257	2	,879
		(2) Orta	235	162,42			
		(3) İyi	43	154,86			

p<0,05*

Tablo 3.10. incelendiğinde hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile gelir durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05).

Tablo 3.11. Spor Geçmişi Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Post Hoc
Spor da duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	154,49	2,818	3	,421	-
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	166,74				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	151,78				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	173,79				
	Kendi duygularını değerlendirme	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	153,96	13,645	3	,003*	4>3
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	165,82				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	136,92				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	192,39				
	Duyguları düzenleme	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	156,64	12,601	3	,006*	4>3
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	162,98				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	137,49				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	191,34				
Sosyal beceriler	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	163,58	11,893	3	,008*	4>3	
	⁽²⁾ 5-7 yıl	83	153,25					
	⁽³⁾ 8-10 yıl	74	139,40					
	⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	191,14					
Duyguların kullanımı	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	159,87	17,676	3	,001*	4>3	
	⁽²⁾ 5-7 yıl	83	160,02					
	⁽³⁾ 8-10 yıl	74	131,37					
	⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	197,14					
Duygusal Zekâ	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	155,85	19,088	3	,000*	4>3	
	⁽²⁾ 5-7 yıl	83	161,85					
	⁽³⁾ 8-10 yıl	74	132,16					
	⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	199,92					
Genel öz yeterlilik	Başlama	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	148,64	10,908	3	,012*	4>1 4>2
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	177,35				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	140,99				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	181,23				
	Yılmama	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	165,34	11,472	3	,009*	4>3
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	159,61				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	134,15				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	186,41				
	Sürdürme Çabası-Israr	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	157,94	12,609	3	,006*	4>3
		⁽²⁾ 5-7 yıl	83	155,72				
		⁽³⁾ 8-10 yıl	74	141,08				
		⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	194,51				
Özyeterlilik	⁽¹⁾ 0-4 yıl	98	146,91	12,609	3	,006*	4>3	
	⁽²⁾ 5-7 yıl	83	174,55					
	⁽³⁾ 8-10 yıl	74	142,45					
	⁽⁴⁾ 11 yıl ve üstü	66	185,67					

p<0,05*

Tablo 3.11. inceleme sonuçlarına göre duygusal zeka ölçeği başkalarının duygularını değerlendirme alt boyutu harici, hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile spor geçmişi değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc analizi sonucu genel öz yeterlilik ölçeği Başlama boyutu haricinde hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek

toplam puanları ve tüm alt boyutlarında 11 yıl ve üstü spor geçmişi olan katılımcıların puanlarının 8-10 yıl spor geçmişi olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Genel öz yeterlilik ölçeği Başlama boyutunda ise 11 yıl ve üstü spor geçmişi olan katılımcıların puanlarının 0-4 yıl ve 5-7 yıl spor geçmişi olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir

Tablo 3.12. Lisanslı Olma Yılı Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Lisans	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Post Hoc
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	(1)0-2 yıl	50	151,95	5,185	5	,394	-
		(2)3-4 yıl	68	151,84				
		(3)5-6 yıl	56	169,10				
		(4)7-8 yıl	40	166,10				
		(5)9-10yıl	57	149,76				
		(6)11 yıl ve üstü	50	182,17				
	Kendi duygularını değerlendirme	(1)0-2 yıl	50	165,08	9,740	5	,083	-
		(2)3-4 yıl	68	149,53				
		(3)5-6 yıl	56	163,96				
		(4)7-8 yıl	40	148,36				
		(5)9-10yıl	57	147,86				
		(6)11 yıl ve üstü	50	194,29				
	Duyguları düzenleme	(1)0-2 yıl	50	144,06	13,842	5	,017*	6>5 6>1
		(2)3-4 yıl	68	159,68				
		(3)5-6 yıl	56	171,76				
		(4)7-8 yıl	40	149,13				
		(5)9-10yıl	57	142,74				
		(6)11 yıl ve üstü	50	198,01				
	Sosyal beceriler	(1)0-2 yıl	50	179,36	18,948	5	,002*	6>5 6>2
		(2)3-4 yıl	68	142,88				
		(3)5-6 yıl	56	151,14				
		(4)7-8 yıl	40	172,16				
		(5)9-10yıl	57	135,12				
		(6)11 yıl ve üstü	50	198,89				
	Duyguların kullanımı	(1)0-2 yıl	50	164,59	18,791	5	,002*	6>5
		(2)3-4 yıl	68	155,04				
		(3)5-6 yıl	56	162,29				
		(4)7-8 yıl	40	160,76				
		(5)9-10yıl	57	126,60				
		(6)11 yıl ve üstü	50	203,49				
Duygusal Zekâ	(1)0-2 yıl	50	161,17	19,575	5	,002*	6>5 6>2	
	(2)3-4 yıl	68	148,33					
	(3)5-6 yıl	56	164,41					
	(4)7-8 yıl	40	162,59					
	(5)9-10yıl	57	131,13					
	(6)11 yıl ve üstü	50	207,02					

p<0,05*

Tablo 3.12. Lisanslı Olma Yılı Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları
(Devamı)

	Ölçek ve Alt Boyutları	Lisans	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Post Hoc
Genel öz yeterlilik	Başlama	⁽¹⁾ 0-2 yıl	50	152,11	4,119	5	,532	-
		⁽²⁾ 3-4 yıl	68	159,38				
		⁽³⁾ 5-6 yıl	56	173,66				
		⁽⁴⁾ 7-8 yıl	40	147,56				
		⁽⁵⁾ 9-10yıl	57	153,98				
		⁽⁶⁾ 11 yıl ve üstü	50	176,67				
	Yılmama	⁽¹⁾ 0-2 yıl	50	169,98	12,418	5	,029*	6>5
		⁽²⁾ 3-4 yıl	68	152,96				
		⁽³⁾ 5-6 yıl	56	163,11				
		⁽⁴⁾ 7-8 yıl	40	164,50				
		⁽⁵⁾ 9-10yıl	57	131,35				
		⁽⁶⁾ 11 yıl ve üstü	50	191,59				
	Sürdürme Çabası-Israr	⁽¹⁾ 0-2 yıl	50	146,04	13,150	5	,022*	6>5
		⁽²⁾ 3-4 yıl	68	162,98				
		⁽³⁾ 5-6 yıl	56	151,04				
		⁽⁴⁾ 7-8 yıl	40	166,44				
		⁽⁵⁾ 9-10yıl	57	143,58				
		⁽⁶⁾ 11 yıl ve üstü	50	199,93				
	Özyeterlilik	⁽¹⁾ 0-2 yıl	50	150,13	3,703	5	,593	-
		⁽²⁾ 3-4 yıl	68	158,78				
		⁽³⁾ 5-6 yıl	56	164,07				
		⁽⁴⁾ 7-8 yıl	40	156,41				
		⁽⁵⁾ 9-10yıl	57	154,92				
		⁽⁶⁾ 11 yıl ve üstü	50	182,05				

p<0,05*

Tablo 3.12.'ye göre duygusal zeka toplam puanı, duyguları düzenleme, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı alt boyutları, genel öz yeterlilik ölçeği yılmama alt boyutu ile lisanslı sporculuk geçmişi değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Farklılık tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc Duyguları düzenleme alt boyutunda 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık ve 0-2 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarında yüksek olduğu, duygusal zeka toplam puanı ve Sosyal beceriler ve alt boyutunda 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık ve 3-4 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarında yüksek olduğu, Duyguların kullanımı Yılmama ve genel öz yeterlilik toplam puanlarında 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.13. Haftalık Spor Yapma Değişkenine Göre Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Spor Yapma	N	Sıra Ortalaması	Ki-kare Değeri	df	p	Post Hoc
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	(1)2 gün ve altı	63	166,88	,876	3	,831	-
		(2)3 gün	161	156,24				
		(3)4 gün	74	164,84				
		(4)5 günve üstü	23	165,85				
	Kendi duygularını değerlendirme	(1)2 gün ve altı	63	155,54	,859	3	,835	-
		(2)3 gün	161	160,85				
		(3)4 gün	74	168,35				
		(4)5 günve üstü	23	153,35				
	Duyguları düzenleme	(1)2 gün ve altı	63	157,35	1,790	3	,617	-
		(2)3 gün	161	156,39				
		(3)4 gün	74	169,49				
		(4)5 günve üstü	23	175,98				
	Sosyal beceriler	(1)2 gün ve altı	63	142,79	5,674	3	,129	-
		(2)3 gün	161	159,40				
		(3)4 gün	74	171,04				
		(4)5 günve üstü	23	189,76				
Duyguların kullanımı	(1)2 gün ve altı	63	152,02	1,783	3	,619	-	
	(2)3 gün	161	159,26					
	(3)4 gün	74	172,45					
	(4)5 günve üstü	23	160,98					
Duygusal Zekâ	(1)2 gün ve altı	63	153,99	1,920	3	,589	-	
	(2)3 gün	161	157,27					
	(3)4 gün	74	171,90					
	(4)5 günve üstü	23	171,22					
Genel öz yeterlilik	Başlama	(1)2 gün ve altı	63	123,75	13,883	3	,003*	2>1 3>1
		(2)3 gün	161	167,02				
		(3)4 gün	74	179,79				
		(4)5 günve üstü	23	160,43				
	Yılmama	(1)2 gün ve altı	63	158,92	,233	3	,972	-
		(2)3 gün	161	159,70				
		(3)4 gün	74	165,41				
		(4)5 günve üstü	23	161,63				
	Sürdürme Çabası-Israr	(1)2 gün ve altı	63	151,48	2,262	3	,520	-
		(2)3 gün	161	162,49				
		(3)4 gün	74	158,58				
		(4)5 günve üstü	23	184,43				
	Özyeterlilik	(1)2 gün ve altı	63	130,24	9,581	3	,022*	3>1
		(2)3 gün	161	164,37				
		(3)4 gün	74	177,11				
		(4)5 günve üstü	23	169,85				

p<0,05*

Tablo 3.13.'ü incelediğimizde genel öz yeterlilik ölçek toplam puanı ve başlama alt boyutu ile haftalık spor yapma sıklığı değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0,05). Farklılık tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc analizi sonucu başlama alt boyutunda haftada 3 ve 4 gün spor yapanların puanlarının haftada 2 gün ve altı spor yapan katılımcılardan yüksek olduğu, genel öz yeterlilik toplam puanında ise haftada 4 gün spor yapanların puanlarının haftada 2 gün ve altı spor yapan katılımcılardan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.14. Müsabakalarda Dereceye Girme Değişkenine Göre Mann Witney U Testi Sonuçları

	Ölçek ve Alt Boyutları	Dereceye Girme	N	Sıra Ort.	Sıralama Toplamı	U Değeri	z	p	
Sporda duygusal zeka	Başkalarının duygularını değerlendirme	Evet	166	158,16	26254,50	12393,500	-,571	,568	
		Hayır	155	164,04	25426,50				
	Kendi duygularını değerlendirme	Evet	166	163,68	27170,50	12420,500	-,541	,588	
		Hayır	155	158,13	24510,50				
	Duyguları düzenleme	Evet	166	157,84	26202,00	12341,000	-,645	,519	
		Hayır	155	164,38	25479,00				
	Sosyal beceriler	Evet	166	155,85	25871,50	12010,500	-1,040	,298	
		Hayır	155	166,51	25809,50				
	Duyguların kullanımı	Evet	166	158,84	26368,00	12507,000	-,432	,666	
		Hayır	155	163,31	25313,00				
	Duygusal Zekâ	Evet	166	158,36	26288,50	12427,500	-,527	,598	
		Hayır	155	163,82	25392,50				
	Genel öz yeterlilik	Başlama	Evet	166	156,80	26029,50	12168,500	-,839	,401
			Hayır	155	165,49	25651,50			
Yılmama		Evet	166	154,37	25626,00	11765,000	-1,329	,184	
		Hayır	155	168,10	26055,00				
Sürdürme Çabası-Israr		Evet	166	155,42	25799,50	11938,500	-1,125	,261	
		Hayır	155	166,98	25881,50				
Özyeterlilik		Evet	166	160,37	26621,50	12760,500	-,126	,900	
		Hayır	155	161,67	25059,50				

p<0,05*

Tablo 3.14.'e göre hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile yarışmalarda dereceye girme durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (p>0,05).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu kısımda Taekwondo sporcularının öz yeterlilik ve duygusal zeka düzeylerinin incelenmiş ve sonuçlar tartışılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların çoğunluğunu erkekler (%60,4) oluşturmaktadır. Kendi kategorisinde en yüksek orana sahip olan değişkenler; 20-25 yaş aralığı (%35,2); Lisans ve Lisansüstü mezunları (%70,7); bekar olanlar (%86,0); orta düzey gelir sahibi olanlar (%73,2);0-4 yıl spor geçmişi olanlar (%30,5); 3-4 yıllık lisanslı sporcu olanlar (%21,2); haftalık 3 gün spor yapanlar (%50,2) ve müsabakalarda derece yapanlar oluşturmaktadır (%51,7).

Tablo 3.5.'e göre duygusal zeka ve tüm alt boyutları ile genel özyeterlilik ve tüm alt boyutları arasında 0.01 düzeyinde anlamlı ve pozitif ilişki bulunmaktadır. Bu sonuca göre - Duygusal Zekâdaki bir birimlik artışın Öz yeterliliği arttıracakını göstermektedir. Çetin (2019:41) elit sporcuların duygusal zeka, öz-yeterlik ve öz güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında çalışmaya katılan sporcuların öz-yeterlik ile duygusal zeka düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ve öz-yeterlik algıları arttıkça, duygusal zeka düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3.6.'a göre duygusal zeka ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonucu Başkalarının duygularını değerlendirme ve ölçek toplamında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Genel öz yeterlilik zeka ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonucu ise ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Literatüre baktığımızda Cengiz (2017:51) aikido antrenörleriyle yaptığı çalışmada Aikido antrenörleri ile diğer savaş sanatları antrenörlerinin duygusal zeka ölçeği alt boyutları olan kişisel beceriler kişilerarası beceriler, uyumluluk, stresle başa çıkma ve genel ruh durumu düzeylerinin, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Yazıcı (2016) çalışmasında da cinsiyet aile duygusal zeka arasında anlamlı farklılıklar olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Dosseville ve ark. (2014), Alper (2020:37) çalışmalarında, duygusal zekanın cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Türkmen (2020:42) Spor Yapan Öğrencilerle ilgili araştırmasında ise Duygusal Zeka Ölçeği ortalaması ve tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuş ve kadın katılımcıların puanlarının erkek katılımcılardan yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çetin (2019:32) Elit sporcularla ilgili

çalışmasında Duygusal Zeka ölçeği genel puan ortalaması, Başkalarının Duygularını Düzenleme alt boyutu, Sosyal Beceriler alt boyutu ve Duyguları Kullanımı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Duygusal zeka ile cinsiyet arasındaki çalışmalar incelendiğinde araştırmamızı destekleyen ve desteklemeyen çalışmalar mevcuttur. Farklılığın sebebi araştırmanın yapıldığı örneklemin farklılığı, kültürel ve bölgesel farklılıklar olabilmektedir.

Çalışmaya katılan sporcuların öz-yeterlik puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Şahin (2016) tarafından Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevmeye ve öz yeterliklerinin incelenmesi amacıyla düzenlenen araştırmada erkeklerin öz yeterliğinin kadınlara kıyasla daha fazla olduğu saptanmıştır.

Literatürde, öz yeterlilik düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucu birçok çalışma mevcuttur. (Brink, ve diğ., 2012; Creed ve Patton, 2003; Ekici, 2005; Scholz ve diğ., 2002.). Öksüz (2018), tarafından spor yöneticilerinin iletişim becerileri ile öz-etkililik-yeterlik düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan araştırmada öz-etkililik-yeterlik alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre erkek katılımcıların kadınlara göre öz-etkililik-yeterlik düzeylerinin daha iyi olduğu görülmektedir. Turan ve ark.(2016) özel yetenek sınavlarına giren öğrenciler üzerine yaptığı çalışmada katılımcıların cinsiyetlerine göre öz yeterlilik puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3.7. inceleme sonuçlarına göre hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında ile yaş değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Post-Hoc analizi sonucu Başkalarının duygularını değerlendirme, Duyguları düzenleme, Sosyal beceriler ve Yılmama alt boyutlarında 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 19 yaş ve altı katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Kendi duygularını değerlendirme alt boyutunda ise 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 20-21 yaş, 22-23 ve 24 yaş ve üstü altı katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Duyguların kullanımı, Duygusal Zekâ toplam puanı, Başlama ve Özyeterlilik toplam puanlarında 20-21 yaş ve 24 yaş ve üstü katılımcıların puanlarının 19 yaş ve altı katılımcıların puanlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Sürdürme Çabası-Israr alt boyutunda ise 24 yaş üstü katılımcıların

puanlarının 19 yaş ve altı ve 20-21 yaş ve katılımcıların puanlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Cengiz (2017:58) savaş sanatları antrenörlerinin duygusal zeka ölçeği toplam puan ve tüm alt boyutlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Türksoy vd. tarafından Milli Güreşçiler üzerinde yaptığı çalışmada uyumluluk, kişisel beceriler ve genel ruh hali boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Tingaz (2013: 49) Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin yaş ile iyimserlik/ruh hali, duyguların kullanılması ve duyguların değerlendirilmesi alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler niteliktedir. Genel öz yeterlilik ölçek toplam puan ve tüm alt boyutlarında ile yaş değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Yıldızçiçek (2019:57) araştırması çalışmamızla paralel olarak katılımcıların genel öz yeterlilik seviyesi egzersiz yaşına göre istatistiksel olarak farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Aslan (2017) 17-25 yaş futbolcuların, 26-43 yaş futbolcuları öz-yeterlik inancının futbolcuların yaşla birlikte geliştiği sonucuna ulaşmıştır. Buğdaycı (2018:62) antrenörlerin iletişim becerileri ile öz yeterliliklerinin incelenmesiyle ilgili çalışmada yaş değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Aydın'ın (2011) ve Toklu (2010) yaptıkları çalışmada katılımcıların öz yeterlilik ile yaş değişkeni anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmalara genel olarak bakıldığında farklı sonuçlara ulaşmanın mümkün olduğu görülmektedir. Branş farkı, sosyal hayat gibi sebepler sonuçlara da yansıdığı söylenebilmektedir.

Tablo 3.8.'e baktığımızda hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile eğitim durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Bu sonuca göre de ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutlarda Lisans ve Lisansüstü mezunu katılımcıların puanlarının lise mezunu ve altı katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Varol (2020:26) sporcuların liderlik özellikleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi isimli çalışmada sosyal beceriler alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmış ve farklılığın ilk-orta öğretim mezunu katılımcılar lehine olduğunu tespit etmiştir. Çetin (2019:35) elit sporcularla yaptığı çalışmada sporcuların duygusal zeka puanı genel ortalaması ve Duyguların kullanımı alt boyutu puan ortalamalarında Lisans mezunu olan sporcuların skorlarının lise mezunu olan sporculara göre anlamlı olarak daha yüksek sonucuna ulaşmıştır. Eyüboğlu ve ark., (2018), 191 bocce

sporcularıyla yaptıkları çalışmalarında, Duygusal zekanın eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Cengiz (2017:62) ise Aikido antrenörleri ile diğer savaş sanatları antrenörlerinin duygusal zeka ölçeği alt boyutlarının tüm alt boyutları ile eğitim durum değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gürbüz ve Yüksel'in; Çalışma Ortamında Duygusal Zeka: İş Performansı, İş Tatmini, Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Bazı Demografik Özelliklerle İlişkisi isimli araştırmasında kişilerarası beceriler alt boyutu hariç duygusal zeka toplam puanı ve diğer duygusal zeka alt boyutu ile eğitim durumu değişkeni arasında anlamlı farklılaşma olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar genel olarak çalışmamızı destekler niteliktedir. Genel olarak bakıldığında eğitim düzeyi ile duygusal zekanın paralel olarak ilerlediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Cengiz ve ark. (2012), taekwondo sporcularının liderlik özellikleri ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaları sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında taekwondocuların, liderlik özelliklerinden eğitim-öğretim özelliği ile öz yeterlikleri arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Bu ilişki incelendiğinde, sporda eğitim ve öğretimin artmasına paralel olarak sporcuların öz yeterlik ve liderlik algısının olumlu yönde etkilendiği, eğitim öğretim kalitesinin düşmesinin öz yeterlik ve liderlik algıları üzerinde olumsuz etki yarattığı görülmüştür. İncelenen bu araştırmadaki bulgular, çalışmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 3.9.'a göre duygusal zeka toplam puanı, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı ve genel öz yeterlilik ölçeğinin Sürdürme Çabası-Israr alt boyutu ile medeni durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Duygusal zeka toplam puanı, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı, genel öz yeterlilik ölçeğinin Sürdürme Çabası-Israr ve yılmama alt boyutlarında evli katılımcıların puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Literatüre baktığımızda medeni durum ile duygusal zeka arasında yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir. Yıldızçiçek (2019:69) araştırmasında bireylerin öz yeterlilik seviyesinde medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yıldırım (2012)'ın beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yapmış olduğu çalışmaya göre bireylerin öz yeterlilik seviyesinde medeni duruma göre istatistiksel bir şekilde anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Literatüre baktığımızda medeni durum ile öz yeterlilik arasında yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. incelendiğinde hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile gelir durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Araştırmamızla paralel olarak Certel, ve ark. (2011), Kızıl (2012) çalışmalarında duygusal zeka ile gelir durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmamızdan farklı olarak Tingaz (2013:52) beden eğitimi ve spor öğretmenliği ile bazı öğretmen adaylarının duygusal zeka ve mutluluklarının karşılaştırılması adlı araştırmasında aylık aile gelir düzeyi ile duygusal zeka ölçeği alt boyutlarına göre, iyimserlik/Ruh Hali, Duyguların Kullanılması ve Duyguların Değerlendirilmesi alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir. Havuç (2019:29) jimnastik sporcusu ailelerinin duygusal zeka ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkilerin incelenmesi adlı çalışmasında ise katılımcıların gelir durumları ile duygusal zeka düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönde ilişki tespit etmiştir. Varol, (2020:37) sporcuların liderlik özellikleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında katılımcıların Duygusal zeka düzeyleri ile gelir durumları arasında kendi duygularını değerlendirme alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Taşkın (2008) de beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri ile yaptığı araştırmasında araştırmaya katılan sporcuların gelir düzeyleri ile duygusal zeka düzeylerinin arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir. Alanyazında gelir durumuyla ilgili farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Yaşanılan yer, kültürel ve sosyal farklılıklar, araştırmanın yapıldığı grup gibi sonuçlar farklı sonuçlardan kaynaklanabilmektedir. Yıldızçiçek (2019:71) Psikolojik Bir Rahatsızlık Olan Egzersiz Bağımlılığının Öz Yeterlilik İle İlişkinin İncelenmesi” konulu araştırmasında bireylerin öz yeterlilik seviyesinde gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Kural (2018)’ın yapmış olduğu çalışmaya göre bireylerin öz yeterlilik düzeylerinde gelire göre istatistiksel bir şekilde anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların gelir düzeyleri durumlarında bizim çalışmamıza göre anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3.11. inceleme sonuçlarına göre duygusal zeka ölçeği başkalarının duygularını değerlendirme alt boyutu harici, hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile spor geçmişi değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Hangi gruplar arasında

farklılık olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc analizi sonucu genel öz yeterlilik ölçeği Başlama boyutu haricinde hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutlarında 11 yıl ve üstü spor geçmişi olan katılımcıların puanlarının 8-10 yıl spor geçmişi olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Genel öz yeterlilik ölçeği Başlama boyutunda ise 11 yıl ve üstü spor geçmişi olan katılımcıların puanlarının 0-4 yıl ve 5-7 yıl spor geçmişi olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Yıldız (2017), sporcularda zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi isimli çalışmasında, sporcuların öz yeterlik algılarının ve zihinsel dayanıklılık düzeylerinin, spor yaşına (deneyim) göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapmış olduğu analiz sonuçlarına göre: sporcuların, spor yaşı (deneyim) değişkenine göre öz yeterlik algılarında ve zihinsel dayanıklılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiştir. Tespit edilen bu anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yaptıkları istatistiksel analiz test sonuçlarına bakıldığında elde edilen sonuçlara göre: Zihinsel Dayanıklılık düzeylerinde ve Öz Yeterlik algılarında spor yaşları 10 ve üstü yıl olan sporcuların, spor yaşı 4-6 ve 7-9 yıl olan sporculara göre daha yüksek seviyede olduğunu saptamışlardır. Çalışmamızda elde edilen bulguların, yapılan literatür taraması sayesinde elde edilen bilgilerle paralel olduğu gözlemlenmiştir.

Çetin (2019:36) elit sporcuların duygusal zeka, öz-yeterlik ve öz güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında sporcuların spor yapma yılları ile duygusal zeka envanteri ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Alper (2020:47) ortaokul öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin spor yapma süresi değişkeni ile duygusal zeka düzeyinde gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Halilbeyoğlu, (2015) ve Soylu (2016) da araştırmalarında sporcuların duygusal zeka düzeyleri spora katılım süreleri ile anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalar çalışmamızın sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Literatürün aksine yaptığımız çalışmamızın sonucunda spor geçmişi ve öz yeterlilik ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.12.'e göre duygusal zeka toplam puanı, duyguları düzenleme, sosyal beceriler ve duyguların kullanımı alt boyutları, genel öz yeterlilik ölçeği yılmama alt boyutu ile lisanslı sporculuk geçmişi değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Farklılık tespit etmek amacıyla yapılan

Post Hoc Duyguları düzenleme alt boyutunda 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık ve 0-2 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarında yüksek olduğu, duygusal zeka toplam puanı ve Sosyal beceriler ve alt boyutunda 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık ve 3-4 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarında yüksek olduğu, Duyguların kullanımı Yılmama ve genel öz yeterlilik toplam puanlarında 11 yıl ve daha fazla süredir lisansı olan katılımcıların puanlarının 9-10 yıllık lisansı olan katılımcıların puanlarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Havuç (2019:27) Lisanslı spor yapan katılımcıların duygusal zeka düzeylerine ilişkin Kişisel farkındalık, kişiler arası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum ve genel ruh hali alt boyutlarında istatistiksel olarak farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yıldızçiçek (2019:69) Psikolojik Bir Rahatsızlık Olan Egzersiz Bağımlılığının Öz Yeterlilik İle İlişkisinin İncelenmesi konulu araştırmasında bireylerin öz yeterlilik seviyesi ile lisanslı olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yıldız (2017)'ın sporcular üzerinde yaptığı çalışmaya göre öz yeterlilik düzeylerinin lisanslı spor yapıp yapmama durumlarına göre istatistiksel bir şekilde anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Bizim çalışmamızın sonucunda ise spor geçmişi ve özyeterlilik ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.13.'ü incelediğimizde genel öz yeterlilik ölçek toplam puanı ve başlama alt boyutu ile, haftalık spor yapma sıklığı değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Farklılık tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc analizi sonucu başlama alt boyutunda haftada 3 ve 4 gün spor yapanların puanlarının haftada 2 gün ve altı spor yapan katılımcılardan yüksek olduğu, genel öz yeterlilik toplam puanında ise haftada 4 gün spor yapanların puanlarının haftada 2 gün ve altı spor yapan katılımcılardan yüksek olduğu görülmektedir.

Yıldız (2017) sporcularda zihinsel dayanıklılık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi isimli çalışmasında haftada yapılan antrenman tekrarı değişkeni ile sporcuların öz yeterlik algılarının ilişkisini incelediğinde, iki değişken arasında anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Kılıç ve Öner'in (2019), basketbol hakemlerinin öz yeterlikleri ve karar verme stillerinin incelenmesi isimli çalışmada hakemlerin öz yeterliklerine ilişkin yapılan analizler sonucunda; fiziksel yeterlik, karar verme, iletişim oyun bilgisi ve baskı alt boyut puanlarının hakemlerin haftalık antrenman sıklığına göre farklılaştığı tespit edilmiştir.

Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu saptamaya yönelik yaptıkları istatistiksel analiz sonucu, çoklu karşılaştırma testlerine göre, haftalık antrenman sıklığı 3-4 kez ile 5 gün ve üzeri olan klasman hakemlerinin fiziksel yeterlik, karar verme ve iletişim puanlarının, antrenman sıklığı haftada 1-2 kez olanların puanlarından anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu sonuç çalışmamızda elde edilen bulguyu destekler niteliktedir.

Tablo 3.14.'e göre hem duygusal zeka hem de genel öz yeterlilik ölçek toplam puanları ve tüm alt boyutları ile yarışmalarda dereceye girme durumu değişkeni arasında yapılan analiz sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Yıldırım ve Kocaekşi (2020) güreşçiler ile yaptıkları çalışmada güreş sporcularının milli olma durumlarını ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmanın sonucuna göre bu iki değişken arasında anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir. Çalışmamızda hem duygusal zeka hem de öz yeterlik ile yarışmalarda dereceye girme durumu değişkeni arasında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Bu veriler ayrıca Birsin'in (2017) yapmış olduğu, sporcuların öz yeterlik düzeyini profesyonel olma ve olmama durumlarına göre incelediği araştırma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir.

Literatüre baktığımızda haftalık spor yapma sıklığı değişkeni ve yarışmalarda dereceye girme ile duygusal zeka arasında yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir.

Sonuç

Araştırma bulguları incelendiğinde, çalışmamızda bulunan katılımcıların öz yeterlik ve sporda duygusal zeka düzeylerinde cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durum, sporculuk geçmişi, lisanslı olma yılı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Haftalık spor yapma değişkeninde yalnızca öz yeterlik düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan haftalık spor yapma değişkenine göre sporda duygusal zeka düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Gelir durumu değişkenine göre hem sporda duygusal zeka hem de öz yeterlik düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir. Müsabakalarda dereceye girme değişkenine göre sporda duygusal zeka ve öz yeterlik düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

5. KAYNAKÇA

- Acar FT. Duygusal Zekâ Yeteneklerinin Göreve Yönelik Ve Ğnsana Yönelik Liderlik Davranığları Ėle ĖliĖkisi. Doktora. Ėstanbul: Ėstanbul Üniversitesi; 2001.
- Acuner, A. Farklı Dansları Yapan Bireylerin Çeşitli Değişkenlere Göre Özgüven ve Öz Yeterliklerinin Karşılaştırılması, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2012
- Akbulut E. (2016). Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik İnançları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi; 3(2):24-33.
- Aksoy V, Diken İH, Rehber Öğretmen Özel Eğitim Öz Yeterlilik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 2009, 10(1): 29-37.
- Alabay, E. (2006). "İlköğretim Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Fen ile İlgili Öz Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi". Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 98-110.
- Alper, R. (2020). Okul Sporlarına Katılan Ortaokul Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bolu.
- Aslan, Ş. (2013). Duygusal zeka dönüştürücü ve etkileşimci liderlik. (2. Basım). Konya: Eğitim Kitapevi Yayınları.
- Aydoğan H. The analysis of the 5th grade students' attitudes and self-efficacy for physical education course in terms of demographic characteristics. Journal of Education and Training Studies, 2017; 5(1): 141-151.
- Baltaş, Z. (2011). İnsanın dünyasını aydınlatan ve işine yansıyan ışık duygusal zeka. (4. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bandura A, 1989. Human agency in social cognitive theory. American Psychologist, 44(9), 1175- 1184.

- Bandura A, Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 1977, 84(2): 191-215.
- Bandura A. (1994). Self-efficacy. *Encyclopedia of Human Behavior*, Ramachauran, VS. Ed. New York: Academic Pres, 71-81.
- Bandura A. (1994). Self-efficacy. *Encyclopedia of Human Behavior*, Ramachauran, VS. Ed. New York: Academic Pres, 71-81.
- Bandura, A. (1977). "Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change". *Psychological*". 84, 191-215.
- Bar-On, R.(1997). *The Emotional Intelligence Inventory (EQ-i): Technical Manual*, MultiHealth Systems, Toronto, Canada.
- Bozkurt, Ş. *Okul Sporlarına Katılan Öğrencilerin Katılım Motivasyonu, Başarı Algısı Ve Öz Yeterliklerinin İncelenmesi*, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, 2014.
- Brodie I. (1996). 'Newtron bomb' fall-out changes slang. *The Times*.
- Cengiz R., Aytan K.G., Abakay U., *Taekwondo Sporcularının Algıladığı Liderlik Özellikleri İle Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişki*; *E-Journal of New World Sciences Academy*; Volume: 7, Number: 4, Article Number; 2B0089; 2012
- Cengiz, M. S. (2017). *Aikido Antrenörleri İle Diğer Savaş Sanatı Antrenörlerinin; Duygusal Zeka, Sürekli Öfke Ve Sporda Güdülenme Açılımlarından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Chaabene, H., Negra, Y., Capranica, L., Bouguezzi, R., Hachana, Y., Rouahi, M. A., and Mkaouer, B. (2018). Validity and reliability of a new test of planned agility in elite taekwondo athletes. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 32(9), 2542-2547.
- Çetin, S. (2019). *Elit Sporcuların Duygusal Zeka, Öz-Yeterlik Ve Öz Güven Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- Davies M, Stankov L, Roberts RD. Emotional intelligence: in search of an elusive construct. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1998; 75(4): 989-1015.
- Demirbaş, H. (1992). *Suçlu ve Suçlu Olmayan Ergenlerin Karar Verme Davranışlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, S., Şahin, F. (2007). Duygusal Zekâ: Tarihsel Gelişimi ve Örgütler İçin Önemine Kavramsal Bir Bakış. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 235, 240.
- Dosseville, F., Laborde, S., Guillen F., Chaves E. (2014). Validity of the trait emotional intelligence questionnaire in sports and its link with performance satisfaction. *Psychology of Sport and Exercise*, 15(5): 481-490.
- D'Urso V., Petrosso A. ve Robazza C. Emotions, perceived qualities and performance of rugby players. *The Sport Psychologist*, 2002, 16: 173-199.
- Fuimano, J. (2004). Raise Your Emotional Intelligence. *Nursing Management*, 35 (7), 10-12.
- Goleman, D. (1996). *Emotional Intelligence: Why it can Matter More Than IQ?* London: Bloomsbury Publishing.
- Goleman, D. (2005). Duygusal zekâ neden IQ' dan daha önemlidir? (Çev: B. S. Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları
- Gürbüz, S. ve Yüksel, M. (2008). Çalışma ortamında duygusal zekâ: İş performansı, iş tatmini, örgütsel vatandaşlık davranışı ve bazı demografik özelliklerle ilişkisi. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9 (2), 174-190.
- Hoy, A. Woolfolk, Tschannen- Moran, M. K. Hoy, W. (1998), "Teacher Efficacy: Its Meaning And Measure" *Review of Educational Research*, S: 68, No. 2, ss. 202-248, The Ohio State University.

<http://www.duygusalzeka.com/>

<http://www.turkiyeTaekwondofed.gov.tr/default.asp?SayfaID=10> (erişim tarihi: 20.09.2019).

Kahya C, 2015. Mesleki öz yeterlilik ve örgütsel sessizlik ilişkisini belirlemeye yönelik ampirik bir çalışma. Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Dergisi, 5 (1), 293-314

Kaleli F, 2016. Öz yeterlilik ile akademik başarıya güdülenme arasındaki ilişki ortaokul öğrencileri örneği. Yüksek lisans tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kılıç, A. ve Öner, Ç. (2019). Basketbol Hakemlerinin Özyeterlilikleri ve Karar Verme Stilllerinin İncelenmesi. 4 th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress, 29-30 November 2019, ISTANBUL

Kim, H. B., Jung, H. C., Song, J. K., Chai, J. H., and Lee, E. J. (2015). A follow-up study on the physique, body composition, physical fitness, and isokinetic strength of female collegiate Taekwondo athletes. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 11(1), 57.

Larousse, L. (1992). Taekwondo, Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, İnterpress Basın Ve Yayıncılık A.Ş. (Milliyet Gazetecilik A.Ş.) 22.Cilt, İstanbul.

Leveaux, R. (2012). 2012 Olympic Games Decision Making Technologies for Taekwondo Competition. *Communications of the IBIMA*, 2012, 1.

Luszczynska A, Scholz U, Schwarzer R. The General Self-Efficacy Scale: Multicultural Validation Studies. *The Journal of Psychology* 2005, 139 (5): 439-57.

Masaroğulları, G. ve Koçakgöl, M. (2011). Psikoloji sözlüğü. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Mayer, J. D., Salovey, P., Caruso, D. L. ve Sitarenios, G. (2001). Emotional intelligence as a standard intelligence. *Emotion*, 1, 232–242.

Mayer, J. D.,&Salovey, P. (1997). What is Emotional Intelligence? In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.) *Emotional Deveelopment and Emotional Intelligence*. New York: Basic Books.

- Oh, H. J. (2014). Taekwondo instructional and assessment strategies in authentic settings. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 85(1), 36-42.
- Özbaydar S. İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi. 1.Baskı, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul,1983;30-31.
- Özsoy O. (2010). Elit Müsabık Taekwondocular ile Poomseciler Arasında Fiziksel Fizyolojik Farklılıkların Tespiti ve İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Park, Y. H., Park, Y. H., & Gerrard, J. (2009). "Tae Kwon Do: The Ultimate Reference Guide To The World's Most Popular Martial Art". Infobase Publishing.
- Pekmezci GU. (2010). Hemşirelerin Örgütsel Bağlılıkları İle Öz Yeterlilik Algısı Arasındaki İlişkiler [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Sarıkabak, M. (2016). Olumlu ve olumsuz geri bildirim, farklı kişilik tiplerindeki sporcularda, biceps brachii kasının maksimal istemli kasılma seviyesi üzerine etkisi. Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.
- Sarıkabak, M., Eyüboğlu, E., & Ayrancı, M. (2018). Bocce (petank) sporcularının duygusal zekâ düzeylerinin, akademik erteleme davranışları üzerine etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4(1), 163-177.
- Scherbaum C, Cohen-Charash Y, Kern MJ. Measuring General Self Efficacy: A Comparison of Three Measures Using Item Response Theory. *Educational and Psychological Measurement* 2006; 66:(6), 1047-63.
- TDK (Türk Dil Kurumu) (2011). <http://www.tdk.gov.tr>
- Tel, M. (2008). Bir Spor Dalı Olarak Taekwondo, *e-Journal of New World Sciences Academy*, Volume: 3, Number: 4 Article Number: B0031.194-202
- Tingaz, E. O. (2013). Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği İle Bazı Öğretmen Adaylarının Duygusal Zeka ve Mutluluklarının Karşılaştırılması.Yüksek Lisans Tezi,Gazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.

- Tutal, V. (2005). Malatya'da Bulunan Ulusal Seviyedeki Taekwondo Sporcuları ile Bölgesel Seviyedeki Taekwondo Sporcularının Fiziksel ve Fizyolojik Özelliklerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Türkmen, Y. (2020). Spor Yapan Öğrencilerde Duygusal Zeka, Kişilik ve Sosyal Becerinin Akademik Başarıya Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak.
- Türksoy, A., Güvendi, B., Keskin, N., Şahin, M. (2016). Milli Güreşçilerde Duygusal Zeka, Öz Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. Malatya, Sosyal Bilimler Dergisi (SOBİDER), ISSN: 2149-0821, Yıl: 3, Sayı: 9, ss. 537-538.
- Vallerand RJ. Attention and decision making: A test of the predictive validity of the test of attention interpersonal style (TAIS). Journal of Sport Psychology, 1983. 5(4): 449-459.
- Varol, İ. (2020). Sporcuların Liderlik Özellikleri İle Duygusal Zeka Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Yalçınkaya, G. Z. (1986). Taekwondo. Hilal Matbaacılık, İstanbul, 21-22.
- Yan, İ. (2008). Duygusal Zekâ İlişkisi ve Duygusal Zekânın Yöneticiler Üzerindeki Etkilerine Yönelik Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Yaşarsoy, E. (2006). Duygusal Zekâ Gelişim Programının, Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerin Davranış Problemleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yaylacı, G.Ö. (2006). Kariyer yaşamında duygusal zekâ ve iletişim yeteneği. İstanbul: Hayat Yayınları., 45, 46, 51, 53, 202s.

- Yazıcı A. (2016). Profesyonel basketbol oyuncularında zihinsel dayanıklılık ve duygusal zekanın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yazıcı, A. Profesyonel Basketbol Oyuncularında Zihinsel Dayanıklılık ve Duygusal Zekanın Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, 2016.
- Yıldırım F, İlhan İ.Ö. (2010). Genel Öz Yeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. Türk Psikiyatri Dergisi; 21(4):301-308.
- Yıldırım, Ö. I. ve Kocaekşi, S. (2020). Güreşçilerde Zihinsel Dayanıklılık, Öz Yeterlilik İnancı ve Sportif Kendine Güven Düzeylerinin İncelenmesi. International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES) December 2020 : 6 (2) ISSN : 2458-9373
- Yıldız, A. B. (2017). Sporcularda Zihinsel Dayanıklılık ve Öz Yeterlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yüzen A, 2016. Meslek kararı verme öz yeterliliğinin artırılmasına yönelik multimedya tasarımı. Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir
- Yüzen A, 2016. Meslek kararı verme öz yeterliliğinin artırılmasına yönelik multimedya tasarımı. Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

6. EKLER

EK 1. Anket Formlar:

Sayın Katılımcı, bu form Yüksek Lisans Tezi çalışmam Taekwondo Sporcularının Öz Yeterlilik Ve Duygusal Zeka Düzeylerinin İncelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için kıymetli zamanınızın bir kısmını anketi dikkatle okuyarak objektif bir görüşle size en uygun seçeneği (X) işaretleyiniz. Gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim. Osman Uğur KOÇAK Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Yüksek Lisans Öğrencisi	
1- Yaş.....	2- Cinsiyet K ( ) E ( )
3- Eğitim Düzeyiniz? İlköğretim ( ) Ortaöğretim ( ) Yükseköğretim ( )	
4- Gelir Düzeyi: Düşük ( ) Orta ( ) Yüksek ( ) 5- Medeni Durum: Evli ( ) Bekar ( )	
6- Bu sporla kaç yıldır ilgileniyorsunuz:..... 7- Kaç yıldır lisanslı spor yapıyorsunuz:.....	
8- Haftada kaç kez antrenman yapıyorsunuz? a- Hiç ( ) b- 1-2 gün ( ) c- 3-4 gün ( ) d- 5-6 gün ( ) e- Her gün( )	
9- Yarışmalarda sportif dereceniz var mı? Evet ( ) Hayır ( )	
10- Sportif dereceniz ? Yok ( ) Ulusal ( ) Uluslararası ( )	

Sporda Duygusal Zekâ Envanteri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1-Birinin duygularını, onun yüz ifadelerine bakarak söyleyebilirim.	1	2	3	4	5
2-Başka biri yaşamıyla ilgili önemli bir olayı bana anlattığında, bu olayı neredeyse kendim yaşamış gibi hissederim.	1	2	3	4	5
3-Başka insanların ne hissettiğini sadece onların yüz ifadelerine bakarak anlarım.	1	2	3	4	5
4-İnsanların kendilerini nasıl hissettiklerini onların ses tonlarını dinleyerek söyleyebilirim.	1	2	3	4	5
5- Duygularımı yaşadıkça, onların farkında olurum.	1	2	3	4	5
6-Duygularımın neden değiştiğinin farkında olurum.	1	2	3	4	5
7-Duygularımı yaşadıkça, onları kolaylıkla tanırım.	1	2	3	4	5
8-Duygularım üzerinde kontrole sahibim.	1	2	3	4	5
9- Beni mutlu eden aktiviteleri arar bulurum	1	2	3	4	5
10-Duygularımı başkalarıyla paylaşmak hoşuma gider.	1	2	3	4	5
11-Başkalarının hoşlanacağı aktiviteleri düzenlerim.	1	2	3	4	5
12-Diğer insanlara üzgün olduklarında kendilerini daha iyi hissetmeleri için yardım ederim	1	2	3	4	5
13-Ruh halim değiştiğinde yeni olasılıkları görürüm.	1	2	3	4	5
14-Olumlu bir duygu yaşadığımda onu nasıl devam ettireceğimi bilirim.	1	2	3	4	5
15- Olumlu bir duygu durumunda olduğumda, problemleri çözmek benim için kolaydır.	1	2	3	4	5
16-Ruh halim olumlu olduğunda yeni fikirler bulabilirim.	1	2	3	4	5
17-Duygularımda bir değişme hissettiğimde yeni fikirler bulmaya eğilimliyimdir.	1	2	3	4	5
18-Engeller karşısında kararlılığımı sürdürmek için iyi ruh hallerimi kullanırım	1	2	3	4	5

ÖZYETERLİLİK ÖLÇEĞİ	Hiç	Çok Az	Yeterince	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
1. Planlar yaparken, onları hayata geçirebileceğimden eminimdir.	1	2	3	4	5
2. Sorunlarımdan biri, bir işe zamanında başlayamamamdır.	1	2	3	4	5
3. Eğer bir işi ilk denemede yapamazsam, başarana kadar uğraşırım.	1	2	3	4	5
4. Belirlediğim önemli hedeflere ulaşmada, pek başarılı olamam.	1	2	3	4	5
5. Her şeyi yarım bırakırım.	1	2	3	4	5
6. Zorluklarla yüz yüze gelmekten kaçınırım.	1	2	3	4	5
7. Eğer bir iş çok karmaşık görünüyorsa onu denemeye bile girişmem.	1	2	3	4	5
8. Hoşuma gitmeyen bir şey yapmak zorunda kaldığımda onu bitirinceye kadar kendimi zorlarım.	1	2	3	4	5
9. Bir şey yapmaya karar verdiğimde hemen işe girişirim.	1	2	3	4	5
10. Yeni bir şey denerken başlangıçta başarılı olamazsam çabucak vazgeçerim.	1	2	3	4	5
11. Beklenmedik sorunlarla karşılaştığımda kolayca onların üstesinden gelemem.	1	2	3	4	5
12. Bana zor görünen yeni şeyleri öğrenmeye çalışmaktan kaçınırım.	1	2	3	4	5
13. Başarısızlık benim azmimi arttırır.	1	2	3	4	5
14. Yeteneklerime her zaman çok güvenmem.	1	2	3	4	5
15. Kendine güvenen biriyim	1	2	3	4	5
16. Kolayca pes ederim.	1	2	3	4	5
17. Hayatta karşıma çıkacak sorunların çoğuyla baş edebileceğimi sanmıyorum.	1	2	3	4	5

EK 2. Ölçek İzinleri

1-Duygusal Zeka Ölçeği;

Ilhan Adilogullari 16:21

alıcı: ben v

Osman merhaba; ölçeği kullanabilmende herhangi bir problem yok. Ölçek ile geniş bilgi linkte yer almaktadır.<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/202609>. Bununla birlikte ölçeği ekte yolluyorum. ve ayrıca sporda duygusal zeka ile ilgili olarakta SPORTİF PERFORMANSIN PSİKOLOJİK BELİRLEYİCİLERİ adlı kitapta da sporda duygusal isimli bölümüm var ve oradan da faydalanabilirsin.

Associate Professor. Ilhan Adilogullari
University of Canakkale Onsekiz Mart
Faculty of Sport Sciences
Department of Sport Management

Ne Mutlu Türküm Diyene.. Aklın ve Bilimin Işığında,
Sevgi ile Kalın.

2- Özyeterlilik Ölçeği;

Özyeterlilik ölçeği tez çalışması

Gelen kutusu

ben 7 Şub

Merhaba Sayın Fatma hocam Hava Astsubay Meslek Y...

Fatma Yıldırım 7 Şub

alıcı: ben ▾

Merhaba,

Genel Özyeterlilik Ölçeğini çalışmanızda elbette kullanabilirsiniz.

Ters puanlanan maddelere, geçerlik ve güvenirlik ile ilgili bilgilere makalede ayrıntılı şekilde yer verilmiştir. Puan arttıkça özyeterlilik inancı artıyor.

Ekte ölçek formunu gönderiyorum.

Kolay gelsin

İyi çalışmalar

Fatma Yıldırım

...

ozyeterlilik
olcegi.doc

Doküman

Genel Özyeterlilik
Ölçeği Türkçe F...

PDF

EK 3. Etik Kurul Onayı

T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU

SAYI: 31906847/050.04.04-08.114
KONU: Başvurunuzun değerlendirilmesi

AYDIN
26/05/2021

Sayın Osman Uğur KOÇAK
Spor Bilimleri Fakültesi

Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 26/05/2021 tarihinde yapılan olağan toplantısında çalışmanızla ilgili alınan 06 nolu karar aşağıda sunulmuştur.

Bilgilerinize sunarım.

Prof. Dr. Muhammet Bilal ARIK
Adnan Menderes Üniversitesi
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları
Etik Kurulu Başkanı

KARAR-

Protokol No :.....
Sorumlu Yürütücü Osman Uğur KOÇAK
Spor Bilimleri Fakültesi

Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'na 26/05/2021 tarihinde onay verilen; Osman Uğur KOÇAK'ın yürütücülüğünü yapmış olduğu **“TAEKWONDO SPORCULARININ ÖZ YETERLİLİK VE DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ”** başlıklı çalışmaya ait 27/04/2021 tarihli başvuru dilekçesi görüşüldü.

Çalışmanın Etik Kurul Uygunluk Onayını almasına oy birliği ile karar verilmiştir.